บรรณานุกรม

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาไทย

หนังสือ

พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. "การวิเคราะห์ส่วนประกอบของการวางแผนการพยาบาล." การวางแผนการพยาบาล. กรุงเทพมหานคร : รุ่งเรืองการพิมพ์, 2522.

วิเชียร ทวีลาภ. นิเทศการพยาบาล. พระนคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2519.

วิเชียร ทวีลาภ และคณะ. หลักบริหารการพยาบาล. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2521.

สุภาพ วาดเขียน และอรพินท์ โภชนดา. การประเมินผลการเรียนการสอน. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2519.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. "หลักการวัดและการประเมินผล." คู่มืออาจารย์ด้านการเรียน-การสอน. พระนคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

วารสาร

ประนอม โอทกานนท์. " Nursing Process."วารสารพยาบาล 1 (กรกฎาคม 2519): 205 - 220.

วิทยานิพนธ์และเอกสารอื่น ๆ

การพยาบาล, กอง. มาตรฐานการพยาบาล. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงสาธารณสุข, 2521. (อัดสำเนา).

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กุลยา ตันติผลาชีวะ. "การประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาลกับการประกันคุณภาพการพยาบาล." เอกสารประกอบการประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 6. 2 -7 (พฤศจิกายน 2522), (อัดสำเนา).

กุลยา ตันติผลาชีวะ. "การสร้างแบบสำรวจประเมินผลการปฏิบัติงานพยาบาล." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

เทียมศร ทองสวัสดิ์. "การสร้างแบบสำรวจเพื่อประเมินความพึงพอใจในงานของพยาบาล." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. "คุณภาพการพยาบาล." เอกสารประกอบคำบรรยายวิชานิเทศการพยาบาล คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

ละออ ตันติศิรินทร์. "ความพึงพอใจในงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลของรัฐ." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

วรรณวิไล จันทราภา. "แนวทางในการประสานงานระหว่างระบบการศึกษาพยาบาลและระบบบริการพยาบาล." เอกสารประกอบการประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 6. 2 -7 (พฤศจิกายน 2522).(อัดสำเนา).

วรรณวิไล ชุ่มภิรมย์. "การสร้างแบบสำรวจประเมินผลการปฏิบัติงานของพยาบาล." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

อมรศรี เพชราวุฒิไกร. "ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ในกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

ภาษาอังกฤษ

Books

Abdelah, Faye G., et al. Patient - Centered Approaches to Nursing. New York : McMillan Co., 1964.

Alexander, Edythe. Nursing Service Administration. Saint Louis : C.V. Mosby Co., 1972.

Barett, Jean. et al. The Head Nurse : Her Leadership Role. New York : Appleton - Century Crofts, 1975.

Bower, Fay Louise. The Process of Planning Nursing Care : A Model for Practice. 2 nd ed. Saint Louis : C.V. Mosby Co., 1977.

Cantor, Marjorie Moore. "The Joint Commission on Accreditation of Hospitals Standard for Nursing Service." The J.C.A.H. Standard. Massachusetts : Contemporary Publishing, 1974.

Douglass, Laura Mao and Bawis, Em Olivia. Nursing Leadership in Action: Principles and Application to Staff Situation. 2 nd ed. Saint Louis : C.V. Mosby Co., 1974.

Fivars, Grace and Gosnell, Doris. Nursing Evaluation : The Problems and Process. New York : McMillan Co., 1966.

George, Fances L. Pattern of Patient Care. New York : McMillan Co., 1965.

Handerson, Verginia. The Nature of Nursing. New York: McMillan Co., 1966.

Handerson, Vergina. The Challenge of Nursing. Saint Louis : C.V. Mosby Co., 1973.

Jensen, Deborah Maclury. (ed.). Nursing Service Administration. Saint Louis : The C.V. Mosby Co., 1961.

Johnson, Suzanneball, High - Risk Parenting : Nursing Assessment and Strategies for the Family at Risk. New York : J.B. Lippincott Co., 1979.

Lenburg, Carcie B. Open Learning and Career Mobility in Nursing. Saint Louis : C.V. Mosby Co., 1975.

M. Seriven. "The Methodology of Evaluation." In R.E. Stake (ed.) Curriculum Evaluation. American Educational Research Association. Monograph Series on Evaluation, Chicago : Rand McNally, 1967.

Mayer, Marlene G., Norby, Ronald B. and Wabson, Amita B. Quality Assurance for Patient Care : Nursing Perspective. New York : Appleton - Century Crofts, 1977.

Nicholls, Marion E. and Wessells, Verginia G. Nursing Standards and Nursing Process. Massachusetts : The George Banita Co., 1979.

Schweer, Jean M. and Gebbie, Kristine M. Creative Teaching in Clinical Nursing. Saint Louis : The C.V. Mosby Co., 1976.

Spalding, Eugenia Kenedy and Notter, Lucille E. Professional Nursing. 7 d ed. Philadelphia : J.B. Lippincott Co., 1968.

Steven, Barbara J. "System of Measurement for Nursing Care." First - Line Patient Care Management. Massachusettes : Contemporary Publishing Inc., 1976.

Warner, Kenneth O. A Rating System to Improve Job Performance. Chicago: Public Personal Association, 1965.

Articles

Bloch, Doris. "Evaluation of Nursing Care in Term of Process and out Come Issue in Research and Qnality Assurrance." Nursing Digest (Winter 1979) : 32.

Finch, J. "System Analysis : A Logical Approach to Professional Nursing Care." Nurse Forum 8 (Febuary 1969) : 183.

Kramer, Marlene. "The New Graduate Speak -Again." American Journal of Nursing (September 1972) : 1903 - 1907.

Lanford, Teddy. "The Evaluation of Nursing : Necessary and Possible." Supervisor Nurse Vol. 2 No. 11 (November 1971) : 65 - 75.

Mass, Meridéan and Others. "Nurse Autonomy Reality not Rhetoric." American Journal of Nursing. (December 1975) : 2201 - 2208.

Pardee, Geraldine et al. "Patient Care Evaluation is Every Nurses' Job." American Journal of Nursing. 71 (October 1971) : 1956.

Schwirian, Patricia M. "Evaluation The performance of Nurse: A Multidimensional Approach." Nursing Research 27 (November - December 1978) : 347 - 351.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สูตรสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. คะแนนเฉลี่ย

ก. $\bar{X}_1 = \frac{\sum X_1}{n}$ [1]

ข. $\bar{X}_2 = \frac{\sum X_2}{n}$ [2]

2. ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ก. $S_{X_1} = \sqrt{\frac{\sum X_1^2 - \frac{(\sum X_1)^2}{n}}{n-1}}$ [3]

ข. $S_{X_2} = \sqrt{\frac{\sum X_2^2 - \frac{(\sum X_2)^2}{n}}{n-1}}$ [4]

3. การทดสอบค่าที (t -Test)

$$t_X = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_{X_1} - 1) S_{X_1}^2 + (n_{X_2} - 1) S_{X_2}^2}{n_{X_1} + n_{X_2} - 2} \left(\frac{1}{n_{X_1}} + \frac{1}{n_{X_2}} \right)}} \quad [5]$$

เมื่อ

$\bar{X}_1$ = หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของข้อมูลชุด x_1

1, 2, 3, 4, 5

Monroe, Operating Instructions (New Jersey : The Calculator Co., 1974), pp. 20 - 22.

$\bar{X}_1$	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ยของข้อมูลชุด X_1
X_1	หมายถึง	คะแนนดิบของข้อมูลชุด X_1
X_2	หมายถึง	คะแนนดิบของข้อมูลชุด X_2
ΣX_1	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนดิบข้อมูลชุด X_1
ΣX_2	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนดิบข้อมูลชุด X_2
ΣX_1^2	หมายถึง	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนชุด X_1
ΣX_2^2	หมายถึง	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนชุด X_2
S_{X_1}	หมายถึง	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนชุด X_1
S_{X_2}	หมายถึง	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนชุด X_2
$S^2_{X_1}$	หมายถึง	กำลังสองของความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนชุด X_1
$S^2_{X_2}$	หมายถึง	กำลังสองของความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนชุด X_2
n_{X_1}	หมายถึง	จำนวนของข้อมูลชุด X_1
n_{X_2}	หมายถึง	จำนวนของข้อมูลชุด X_2
t	หมายถึง	อัตราส่วนวิกฤตของข้อมูลที่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

แบบประเมินการปฏิบัติการพยาบาล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กันยายน ๒๕๒๒

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบประเมิน

เรียน หัวหน้าหอผู้ป่วย

เนื่องจากดิฉันนิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการพยาบาล ภาควิชาพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความประสงค์ที่จะทำการศึกษาและวิจัย เรื่อง "เปรียบเทียบการประเมินการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย" และได้เลือกท่านเป็นผู้ประเมินการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาล ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ในบังคับบัญชาของท่าน จำนวนท่านละ ๓ คน ได้โปรดกรุณาตอบแบบประเมินที่แนบมานี้ให้ครบทุกข้อให้ตรงกับความเป็นจริงที่สุด เพราะการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้พยาบาลและผู้บริหารปรับปรุงคุณภาพของการบริการพยาบาลต่อไป และขอรับรองว่าการตอบแบบประเมินของท่านครั้งนี้จะถือเป็นความลับ

ขอขอบพระคุณท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวรัชนี อยู่ศิริ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กันยายน ๒๕๒๒

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบประเมิน

เรียน พยาบาลประจำการ

เนื่องจากดิฉันนิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการพยาบาล ภาควิชาพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความประสงค์ที่จะทำการศึกษาและวิจัย เรื่อง "เปรียบเทียบการประเมินการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย" และได้เลือกท่านเป็นผู้ประเมินการปฏิบัติการพยาบาลของตัวท่านเอง ได้โปรดกรุณาตอบแบบประเมินที่แนบมานี้ให้ครบทุกข้อให้ตรงกับความเป็นจริงที่สุด เพราะการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้พยาบาลและผู้บริหารปรับปรุงคุณภาพของการบริการการพยาบาลต่อไป และขอรับรองว่าการตอบแบบประเมินของท่านครั้งนี้จะถือเป็นความลับ

ขอขอบพระคุณท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวรัชนี อยู่ศิริ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน

โปรดเติมข้อความที่เป็นจริงลงในช่องว่าง และกาเครื่องหมายถูก (✓) ลงใน □ หน้าข้อที่ตรงกับความจริงที่สุด

1. ท่านตอบแบบประเมินในฐานะ

□ หัวหน้าหอผู้ป่วย

□ พยาบาล

2. เคยปฏิบัติงานในวิชาชีพพยาบาลมาแล้ว

□ น้อยกว่า 3 ปี

□ มากกว่า 3 ปี

3. ปัจจุบันปฏิบัติการพยาบาลอยู่แผนก

□ อายุรกรรม

□ ศัลยกรรม

□ กุมารเวชกรรม

□ สูตินรีเวชกรรม

4. วุฒิการศึกษาในปัจจุบัน

□ ประกาศนียบัตรพยาบาลอนามัยและผดุงครรภ์

□ อนุปริญญาพยาบาลอนามัยและผดุงครรภ์

□ วท.บ (พยาบาล)

□ วท.บ (พยาบาลสาธารณสุข)

□ วท.บ (โภชนวิทยา)

□ ค.บ. (พยาบาล)

□ กส.บ (พยาบาล)

□ อื่น ๆ โปรดระบุ .....

ส่วนที่ 2 คำชี้แจงในการใช้แบบประเมินการปฏิบัติการพยาบาล

ส่วนประกอบของแบบประเมินการปฏิบัติการพยาบาล

1. แบบประเมินการปฏิบัติการพยาบาล ประกอบด้วยหมวดการพยาบาล 5 หมวดคือ

การดูแล	จำนวน 30	ข้อ
การป้องกัน	จำนวน 14	ข้อ
การส่งเสริมสุขภาพ	จำนวน 12	ข้อ
การฟื้นฟูสุขภาพ	จำนวน 8	ข้อ
การร่วมมือปฏิบัติ	จำนวน 8	ข้อ

2. เนื้อหาแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนแรก เป็นการปฏิบัติการพยาบาลที่ใช้เป็นเกณฑ์การประเมิน มีจำนวน 72 ข้อ รายการ

ส่วนที่สอง พฤติกรรมแสดงออก เป็นการให้การพยาบาลที่สามารถสังเกตได้ พฤติกรรมแสดงออกนี้จะแตกเป็นข้อย่อยจากการปฏิบัติใช้สำหรับเป็นตัวอย่าง เพื่อให้ผู้ประเมินได้ประเมินพฤติกรรมเหล่านี้ ซึ่งอาจจะเป็นพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งก็ได้ ซึ่งจะยืดหยุ่นขอบเขตของการปฏิบัติ สถานะการณ์ และประเภทของผู้ป่วย รายละเอียดทั้งหมดอยู่ในคู่มือการประเมินการปฏิบัติการพยาบาล

3. การให้คะแนนรายข้อในแบบประเมินให้ดังนี้

ให้คะแนนรายข้อดังนี้

ไม่ได้ปฏิบัติ	ให้คะแนนข้อละ 0
ใช้ไม่ได้หรือไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้	ให้คะแนนข้อละ 1
พอใช้	ให้คะแนนข้อละ 2

ปานกลาง	ให้คะแนนข้อละ	3
ดี	ให้คะแนนข้อละ	4
ดีมาก	ให้คะแนนข้อละ	5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินการปฏิบัติการพยาบาล

วันที่ .....เวลา.....

ชื่อผู้ป่วย.....เตียง.....

ชื่อผู้ประเมิน .....ตำแหน่ง .....

ชื่อผู้ถูกประเมิน .....

การปฏิบัติ	ไม่ได้ปฏิบัติ	ใช้ไม่ได้ หรือใช้ได้แต่ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้	พอใช้	ปานกลาง	ดี	ดีมาก
หมวดที่ 1 การดูแล						
1. ดูแลความสะอาดตามความต้องการด้านสุขวิทยาของผู้ป่วยในแต่ละวัน						
2. เอาใจใส่ต่อการขับถ่ายของผู้ป่วยให้เป็นไปตามปกติ						
3. กระตุ้นให้ผู้ป่วยได้รับอาหารและน้ำอย่างเพียงพอ						
4. กระตุ้นให้ผู้ป่วยได้มีการพักผ่อนและออกกำลังกายตามความเหมาะสม						
5. ปรับปรุงวิธีการพยาบาลให้เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละคน						

การปฏิบัติ	ไม่ได้ปฏิบัติ	ใช้บ้างไม่ใช้บ้าง หรือไม่สม่ำเสมอ ทำไปบ้างไม่ได้ทำ	พอใช้	ปานกลาง	ดี	ดีมาก
6. ใช้วิธีการพยาบาลเป็นสื่อสำหรับถ่ายทอดความรู้ สร้างความสัมพันธ์ เพื่อให้มีการสื่อสารระหว่างพยาบาลกับผู้ป่วยเกิดขึ้น						
7. ปฏิบัติการพยาบาลอย่างถูกต้อง เหมาะสมตามอาการแสดงและการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย						
8. ให้ความสะดวกสบายแก่ผู้ป่วยอย่างรวดเร็วและเหมาะสม เพื่อลดความทุกข์ทรมานทางกาย						
9. สังเกตอาการและให้การพยาบาลที่เหมาะสม เมื่อผู้ป่วยมีการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาหรือพฤติกรรมเนื่องจากการใช้ยา						
10. จัดกิจกรรมตามอาการของผู้ป่วยที่เปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากผลของการใช้ยา						
11. ให้ความสนใจแก่ผู้ป่วยอย่างเต็มที่						
12. ให้โอกาสแก่ผู้ป่วยได้อธิบายความรู้สึก						

การปฏิบัติ	ไม่ได้ปฏิบัติ	ใช้ไม่ได้ หรือไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้	พอใช้	ปานกลาง	ดี	ดีมาก
13. เข้าหาผู้ป่วยด้วยความเมตตา นุ่มนวลและเป็นมิตร						
14. ลดความวิตกกังวลและความทุกข์ให้แก่ผู้ป่วย						
15. ให้คำอธิบายและพูดให้กำลังใจแก่ผู้ป่วยเมื่อจำเป็น						
16. เข้าหา สนทนา และศึกษาผู้ป่วยเป็นส่วนตัวเมื่อจำเป็นต้องนำข้อมูลมาใช้ประกอบการวางแผนการพยาบาลเท่านั้น ไม่ใช่เพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม						
17. ให้เวลาแก่ผู้ป่วยเพื่อได้สนทนาและอยู่ใกล้ชิดกับครอบครัว						
18. ให้ความช่วยเหลือตามความต้องการทางศาสนาและประเพณีของผู้ป่วย						
19. ยอมรับสภาพผู้ป่วยที่กล่าวโทษผู้อื่นหรือเรียกร้องความสนใจหรือปฏิเสธไม่ให้ความร่วมมือ						
20. ยอมรับความเป็นคนและความมีคุณค่าของผู้ป่วย						

การปฏิบัติ	ไม่ได้ปฏิบัติ	ใช้ไม่ได้ หรือไม่เหมาะสมที่จะนำไปปฏิบัติได้	พอใช้	ปานกลาง	ดี	ดีมาก
21. สร้างบรรยากาศแห่งความมั่นใจยอมรับและนับถือมากกว่าสร้างบารมี อิทธิพล และอำนาจหน้าที่	....	.....	....	....	....	....
22. เลือกหัวข้อการสนทนาที่เหมาะสม	....	.....	....	....	....	....
23. ให้การดูแลแก่ผู้ป่วยไม่รู้สึกตัว หรือไม่รู้เรื่อง หรือพูดไม่ได้ งง สับสน ด้วยจรรยาอันดี เช่น เดียวกับผู้ป่วยรู้สติทุกประการ	....	.....	....	....	....	....
24. แก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้ป่วยด้วยการกระทำ และกริยาที่ดี	....	.....	....	....	....	....
25. จัดให้ผู้ป่วยได้รับการพยาบาลอย่างเป็นสัดส่วนและปิดบังความอายให้แก่ผู้ป่วย	....	.....	....	....	....	....
26. สอนและแนะนำผู้ป่วยและ/หรือครอบครัวให้มีความรับผิดชอบต่อเนื่องในการดูแลผู้ป่วยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ	....	.....	....	....	....	....
27. ให้ผู้ป่วยและครอบครัวมีส่วนร่วมในการวางแผนดูและรักษา	....	.....	....	....	....	....
28. ให้การดูแลที่ต่อเนื่องแก่ผู้ป่วยตามความเหมาะสม	....	.....	....	....	....	....

การปฏิบัติ	ไม่ได้ปฏิบัติ	ได้ปฏิบัติหรือไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้	พอใช้	ปานกลาง	ดี	ดีมาก
29. สอนผู้ป่วยในการช่วยเหลือและดูแลตนเองตามความเหมาะสมกับสภาพของโรค						
30. นิเทศการปฏิบัติของผู้ป่วยหลังจากได้ชี้แจง แนะนำ หรือสอน ไปแล้ว						
รวมคะแนนเฉลี่ยหมวดที่ 1						
หมวดที่ 2 การป้องกัน						
1. จัดสภาพแวดล้อมให้ผู้ป่วยรู้สึกมีความปลอดภัย และมั่นใจ						
2. มีมาตรการในการให้ความปลอดภัยแก่ผู้ป่วยหรือผู้อื่น						
3. ให้ความช่วยเหลือและมีมาตรการที่จะช่วยเหลือผู้ป่วยในเหตุการณ์เร่งด่วนที่เป็นอันตราย						
4. รักษาความสะอาดและการสุขาภิบาลที่ดี						
5. ใช้เทคนิคการแยกโรคที่ถูกต้องตามลักษณะชนิดของโรค เพื่อป้องกันการถ่ายทอดของเชื้อโรค						

การปฏิบัติ	ไม่ได้ปฏิบัติ	ใช้ไม่ได้ หรือไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้	พอใช้	ปานกลาง	ดี	ดีมาก
6. ลดการติดเชื้อและทำลายเชื้อด้วยวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม						
7. สอนเกี่ยวกับการป้องกันโรคให้แก่ผู้ป่วย ญาติผู้ป่วย และผู้มาเยี่ยมตามความเหมาะสม						
8. ดำรงไว้ซึ่งระดับสภาพทางร่างกาย-ปัจจุบันของผู้ป่วยและป้องกันการเสื่อมลง						
9. ป้องกันการหดรั้งของกล้ามเนื้อ ข้อแข็ง การเสียทรวดทรง						
10. ลดการแพร่เชื้อในระหว่างทำการปฏิบัติรักษาและวิธีการปฏิบัติเฉพาะ						
11. ใช้เทคนิคที่ให้ความปลอดภัยในการให้ยาและให้น้ำเข้าเส้นโลหิต						
12. กำหนดกิจกรรมการพยาบาลโดยใช้ความรู้ ความสามารถ ข้อเท็จจริงมาตัดสินอย่างถูกต้อง						
13. ลดหรือป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากการพยาบาลที่ให้ผู้ป่วยได้เป็นอย่างดี						

การปฏิบัติ	ไม่ได้ปฏิบัติ	ใช้ไม่ได้ หรือไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้	พอใช้	ปานกลาง	ดี	ดีมาก
14. สังเกตอาการอย่างใกล้ชิดโดยรบกวนผู้ป่วยน้อยที่สุด เพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้น						
รวมคะแนนเฉลี่ย หมวดที่ 2						
หมวดที่ 3 การส่งเสริมสุขภาพ						
1. ให้ความรู้ คำแนะนำเกี่ยวกับสุขศึกษาตลอดจนการดูแลตนเองและครอบครัวแก่ผู้ป่วย	.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. สร้างเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพที่เกิดแก่ผู้ป่วยและญาติ	.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. ส่งเสริมบุคลิกภาพที่ดีให้แก่ผู้ป่วย	.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. ให้ความสนใจและเอาใจใส่ผู้ป่วยทุกคนตามความเหมาะสมและเท่าเทียมกัน	.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. กระตุ้นให้ผู้ป่วยได้เข้าร่วมหรือวางแผนกิจกรรมกลุ่ม	.....	.....	.....	.....	.....	.....
6. ส่งเสริมศักยภาพเพื่อปรับปรุงภาวะหน้าที่ทางร่างกายและจิตใจของผู้ป่วยตามความเหมาะสม	.....	.....	.....	.....	.....	.....

การปฏิบัติ	ไม่ได้ปฏิบัติ	ได้ปฏิบัติบ้างแต่ไม่สม่ำเสมอหรือไม่ได้ปฏิบัติบ้าง	ได้ปฏิบัติสม่ำเสมอ	ปานกลาง	ดี	ดีมาก
7. จัดกิจกรรมที่เหมาะสมและน่าสนใจตามความต้องการของผู้ป่วย						
8. ให้ผู้ป่วยได้ระบายออกทางอารมณ์ในวิถีทางที่สังคมยอมรับ						
9. กระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ป่วยเข้ากลุ่มอย่างมีความสุข						
10. ช่วยให้ผู้ป่วยได้เข้าใจและยอมรับสภาพความสามารถของตนเอง						
11. ส่งเสริมให้เข้าใจถึงการใช้แหล่งบริการสาธารณสุขให้เป็นประโยชน์						
12. ลดความวิตกกังวล ความสับสนที่เกิดขึ้นในญาติ ต่อปฏิกริยาและสภาพของผู้ป่วย						
รวมคะแนนเฉลี่ยหมวดที่ 3						
หมวดที่ 4 การฟื้นฟูสุขภาพ						
1. กระตุ้นให้ผู้ป่วยช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันให้มากที่สุด						

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การปฏิบัติ	ไม่ได้ปฏิบัติ	ใช้ไม่ได้ หรือไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้	พอใช้	ปานกลาง	ดี	ดีมาก
2. ปรับกิจกรรมให้เข้ากับความสามารถของผู้ป่วยทั้งทางร่างกายและจิตใจ						
3. ปรับการพยาบาลให้เหมาะสมกับระดับและขีดความสามารถในการพัฒนาตนเองของผู้ป่วย						
4. จัดกิจกรรมบำบัดที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ป่วยและสนองความต้องการและความสามารถ						
5. ยอมรับสภาพ และกระตุ้นผู้ป่วยที่เชื่องช้า และขาดทักษะในการปฏิบัติ						
6. เป้าหมายการพยาบาลจะต้องถูกสร้างขึ้นเพื่อให้สนองและเป็นไปตามแผนการรักษา						
7. วางแผนการพยาบาลให้สนองต่อการให้กายภาพบำบัด						
8. ร่วมกิจกรรมกายภาพบำบัดให้ต่อเนื่องและมีผลต่อผู้ป่วยโดยเร็ว						
รวมคะแนนเฉลี่ยหมวดที่ 4						

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การปฏิบัติ	ไม่ได้ปฏิบัติ	ได้ปฏิบัติ หรือไม่สามารถ บ่งไปปฏิบัติได้	พอใช้	ปานกลาง	ดี	ดีมาก
<u>หมวดที่ 5 การร่วมมือปฏิบัติ</u>						
1. มีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล						
2. มีส่วนร่วมในการวางแผนการรักษาพยาบาล						
3. เป็นสื่อนำการบำบัดรักษาของแพทย์ไปสู่ผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพ						
4. ทำการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสัมพันธ์อันดีกับวิชาชีพอื่นในโรงพยาบาลที่จะทำประโยชน์ให้แก่ผู้ป่วย						
5. ใช้ระบบการโอนผู้ป่วยระหว่างแผนกในโรงพยาบาลและหน่วยงานอื่นให้เป็นประโยชน์ และสนองความต้องการของผู้ป่วย						
6. ให้การพยาบาล บันทึกอาการแสดงและ/หรือ รายงานได้ตรงกับสภาพที่แท้จริงของผู้ป่วยอย่างถูกต้อง						

การปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติบ้างไม่ปฏิบัติบ้าง หรือ ไม่แน่ใจ	ปฏิบัติ	ค่อนข้างมาก	ดี	ดีมาก
7. เปลี่ยนแปลงการพยาบาลและแผนการพยาบาลตามผลการประเมินการพยาบาล						
8. รับผิดชอบต่อการทำบันทึกรายงานในการปฏิบัติทางการพยาบาล						
รวมคะแนนเฉลี่ยหมวดที่ 5						

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค.

คู่มือการประเมินการปฏิบัติการพยาบาล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจงในการใช้คู่มือประเมินการปฏิบัติการพยาบาล

การใช้คู่มือ

1. ให้ท่านใช้คู่มือฉบับนี้พร้อมแบบประเมินการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อเป็นแนวทางของท่านในการพิจารณาข้อตัดสินว่า พยาบาลผู้นั้นได้กระทำการพยาบาลตามข้อรายการลักษณะการปฏิบัติหรือไม่ โดยพิจารณาตามตัวอย่างพฤติกรรมแสดงออกของแต่ละข้อรายการ

2. เปรียบเทียบพฤติกรรมแสดงออกที่พยาบาลผู้นั้นปฏิบัติว่าตรงหรือใกล้เคียงกันกับพฤติกรรมแสดงออกของข้อรายการหรือไม่ ถ้าใช่ แสดงว่าพยาบาลผู้นั้นได้ทำการปฏิบัติการพยาบาลแล้ว

3. ในแต่ละข้อรายการของลักษณะการปฏิบัติ พยาบาลผู้ถูกประเมินอาจมีพฤติกรรมแสดงออกมากกว่าหนึ่งพฤติกรรม ก็มิได้หมายความว่าพยาบาลผู้นั้นจะปฏิบัติดีมากกว่าผู้มีพฤติกรรมแสดงออกเพียงพฤติกรรมเดียว ผู้ประเมินจะต้องพิจารณาถึงคุณภาพเป็นสำคัญ

4. อย่าลืมว่า พฤติกรรมแสดงออกเป็นเพียงข้อชี้บ่งว่า พยาบาลผู้ถูกประเมินนั้น ทำการพยาบาลหรือไม่เท่านั้นเอง ไม่มีน้ำหนักในการให้คะแนน ผู้ประเมินจะต้องพิจารณาคุณภาพ และน้ำหนักคะแนนตามข้อรายการลักษณะการปฏิบัติเป็นสำคัญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดที่ 1 การดูแล

1. ดูแลความสะอาดตามความต้องการด้านสุขวิทยาของผู้ป่วยในแต่ละวัน

ก. หวีผมให้แก่ผู้ป่วยที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เช่น เป็นโรคหัวใจ อัมพาต จิตใจ ผิดปกติ ซึมเศร้า ได้รับอันตรายที่แขนทั้ง 2 ข้าง

ข. แปรงฟัน ทำความสะอาดปาก หรือเตรียมเครื่องใช้ และผู้ป่วยในการทำความสะอาดปาก ให้แก่ผู้ป่วยช่วยเหลือตนเองได้น้อย ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ หรือสอนเทคนิคการแปรงฟันให้แก่ผู้ป่วย

ค. เช็ดตัว อาบน้ำ หรือช่วยในการเลือกเสื้อผ้าสำหรับเปลี่ยนใหม่

ง. ทำกิจกรรมการดูแลความสะอาดร่างกายอื่น ๆ เช่น โกนหนวด สระผม ตัดเล็บ แต่งตัว หรือเปลี่ยนเสื้อผ้า

จ. ทำความสะอาดและจัดตู้ข้างเตียง ปูเตียง จัดสิ่งแวดล้อมของผู้ป่วยให้สะอาดสดชื่น เหมาะสมกับสภาพของผู้ป่วย

2. เอาใจใส่ต่อการขับถ่ายของผู้ป่วยให้เป็นไปตามปกติ

ก. ส่งเสริมให้มีการขับถ่ายอุจจาระเป็นประจำตามปกติของผู้ป่วย เช่น ให้อาหารที่ส่งเสริมการถ่าย ออกกำลัง ให้ยาหล่อลื่น หรือล้วงอุจจาระในรายที่เป็นอัมพาตถ่ายเองไม่ได้

ข. ให้โอกาสแก่ผู้ป่วยที่วิตกกังวลมากเกี่ยวกับการขับถ่าย ได้อภิปรายร่วมเพื่อให้เข้าใจข้อมูลร่วมกัน

ค. รายงานอาการท้องเดินของทารกให้แพทย์ทราบในทันทีเพื่อการรักษา

ง. วางมาตรการป้องกันปัญหาการขับถ่ายเสียแต่ต้นสำหรับผู้ป่วยปัญญาอ่อน เศร้าซึม หรืออาจมีปัญหาการขับถ่าย เช่น อัมพาตครึ่งล่าง

จ. บริการหม้อนอนให้แก่ผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้เมื่อเขาต้องการ

ฉ. ตรวจสอบและฝึกการขับถ่ายอุจจาระและปัสสาวะให้แก่ผู้ป่วยที่มีปัญหาเกี่ยวกับอวัยวะการขับถ่าย

ช. บันทึกจำนวนน้ำที่ได้รับและถ่ายออกโดยถูกต้องแน่นอน เช่น ให้ผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ตกเลือดภายนอก น้ำที่ออกจากร่างกายโดยใช้เครื่องดูดแบบต่าง ๆ หรือโรคที่เกี่ยวข้องกับการขับปัสสาวะ

3. <u>กระตุ้นให้ผู้ป่วยได้รับอาหารและน้ำอย่างเพียงพอ</u>

ก. ผู้ป่วยได้รับการชี้แจงให้ทราบว่าการรับประทานอาหารที่พอดีกับความต้องการของตนและโรคที่เป็น

ข. ดูแลจัดถาดอาหารให้สะอาดสวยงาม น่ารับประทาน ตรวจสอบว่าถูกต้องตามโรคของผู้ป่วย และอุ่นอาหารให้เมื่อผู้ป่วยต้องการ

ค. ดูสิ่งแวดล้อมให้สะอาด สดชื่น ในเวลารับประทานอาหาร อาจจัดให้ผู้ป่วยรับประทานร่วมกันได้ในรายที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้และไม่เป็นโรคติดต่อ

ง. อาหารที่ผู้ป่วยต้องการเป็นพิเศษนั้นควรจะได้มีการปรึกษาหารือและจัดให้ตามความเหมาะสม เช่น ผู้ป่วยแพ้อาหารบางชนิด หรือไม่รับประทานอาหารบางชนิด เป็นต้น

จ. กระตุ้นให้ผู้ป่วยดื่มน้ำให้มากในรายที่ร่างกายขาดน้ำ

4. <u>กระตุ้นให้ผู้ป่วยได้มีการพักผ่อนและออกกำลังกายตามความเหมาะสม</u>

ก. ชี้แจงให้ผู้ป่วยได้เข้าใจถึงภาวะการพักผ่อนที่เกี่ยวข้องกับการรักษา เช่น โรคหัวใจ ตับอักเสบ กระดูก เป็นต้น

ข. ชี้แจงให้ผู้ป่วยเข้าใจถึงภาวะการออกกำลังที่เกี่ยวข้องกับการรักษา เช่น หลังผ่าตัด อัมพาต ใส่เฝือก

ค. ช่วยผู้ป่วยสูงอายุลงจากเตียง กระตุ้นให้ยืนและช่วยเหลือตนเอง โดยการดูแลอย่างใกล้ชิด

ง. ดูแลให้ความปลอดภัยแก่ผู้ป่วยในการทำกิจวัตรประจำวันโดยการวางแผนร่วมกัน

จ. แนะนำกิจกรรมใหม่ให้แก่ผู้ป่วย เช่น อ่านหนังสือ ทำการฝีมือ พับถุง แทนที่จะนอนอย่างเดียว

ฉ. เตรียมสภาพผู้ป่วยให้พร้อมที่จะนอนหรือออกกำลัง เช่น จัดเตียงให้เรียบร้อย จัดท่านอน ดูแลแต่งตัวให้เรียบร้อย

5. <u>ปรับปรุงวิธีการพยาบาลให้เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละคน</u>

ก. ไม่เร่งเร้าผู้ป่วยเพื่อทำการวัดอุณหภูมิทางปากขณะที่ผู้ป่วยกำลังสูบบุหรี่ รับประทานหรือดื่มเครื่องดื่ม

ข. จัดเตรียมเครื่องใช้ให้พร้อมไว้ข้างเตียงผู้ป่วย เพื่อให้ผู้ป่วยได้หยิบใช้ได้สะดวก

ค. ดูแลความสะอาดร่างกายผู้ป่วยแต่ละคนกระทำตามความเหมาะสมตามสภาพของโรค เช่น ไม่เร่งเร้าผู้ป่วยโรคต่อมไทรอยด์ ทำงานน้อย หรือผู้ป่วยโรคหัวใจในระยะเฉียบพลันให้เช็ดตัว

ง. เลือกเวลาปฏิบัติการพยาบาลที่ให้ความสะดวกแก่ผู้ป่วย เช่น ทำแผลให้แก่ผู้ป่วยเมื่อผู้ป่วยพร้อม

6. <u>ใช้วิธีการพยาบาลเป็นสื่อสำหรับถ่ายทอดความรู้สร้างความสัมพันธ์เพื่อให้มีการสื่อสารระหว่างพยาบาลกับผู้ป่วยเกิดขึ้น</u>

ก. กระตุ้นผู้ป่วยที่แยกตัวโดยการพูดคุยให้ความสนใจโดยตรงต่อผู้ป่วยในขณะให้การพยาบาล

ข. กระตุ้นให้ผู้ป่วยที่ไม่สามารถพูดได้ เช่น เป็นใบ้ เจาะคอ ได้สื่อสาร โดยการเขียน โดยให้เวลาและการตอบสนองที่ดี

ค. ขณะทำเตียงได้กระตุ้นให้ผู้ป่วยเป็นอัมพาตสนทนาเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางกายภาพบำบัด

ง. พูดคุยกับสตรีตั้งครรภ์และมารดาเกี่ยวกับบุตรที่จะเกิดโดยสอดแทรกความรู้ลงไปด้วย

จ. ให้การพยาบาลโดยคำนึงถึงความสุขสบายทางด้านร่างกายและจิตใจของผู้ป่วย

ฉ. เคารพในสิทธิและความเป็นคนของผู้ป่วยขณะให้การพยาบาลทุกครั้ง เช่น เมื่อต้องการให้ผู้ป่วยเปลี่ยนท่าขณะทำแผลต้องบอกผู้ป่วยและทำด้วยความนุ่มนวล

7. <u>ปฏิบัติการพยาบาลอย่างถูกต้องเหมาะสมตามอาการแสดง และการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย</u>

ก. เมื่อผู้ป่วยมีอาการตัวเขียว (Cyanosis) ได้ตรวจสอบหาสาเหตุ เช่น ตรวจสอบการตกเลือด การไหลของออกซิเจน ท่านอนที่สัมพันธ์กับการหายใจ การอุดตันของทางเดินหายใจ เป็นต้น

ข. ตรวจสอบบริเวณที่มีการกดทับ และเปลี่ยนท่านอนให้บ่อยครั้งเพื่อป้องกันไม่ให้มีการกดทับมากขึ้น

ค. บรรเทาอาการไข้ สังเกตอาการ วัดอุณหภูมิร่างกายทุก 4 ชั่วโมง ลงบันทึกรายงาน อาการ ตรวจสอบชีพจร และหายใจ เช็ดตัวเพื่อให้ไข้ลด ควรกระตุ้นให้ดื่มน้ำมาก ๆ

ง. ให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมแก่ผู้ป่วยเด็กหายใจแคบและตื้น

จ. ในผู้ป่วยสูงอายุที่น้ำหนักลดผิดสังเกต ได้ไต่ถามเกี่ยวกับเรื่องอาหารการกิน ความอยากอาหาร การขับถ่าย นิสัยการรับประทาน

ฉ. บรรเทาอาการปวดด้วยการประคบความร้อน ความเย็น จัดท่า รายงานแพทย์ หรือให้ยาตามการรักษาของแพทย์ตามความเหมาะสม

ช. เตรียมผู้ป่วยก่อนผ่าตัดและหลังผ่าตัดอย่างถูกต้องตามแผนการผ่าตัด

8. ให้ความสะดวกสบายแก่ผู้ป่วยอย่างรวดเร็วและเหมาะสมเพื่อลดความทุกข์ทรมานทางกาย

ก. ทำเตียง เปลี่ยนผ้าปูให้เรียบตึง เพื่อให้เกิดความสบาย คลายความตึงเครียด

ข. จัดท่านอนให้ถูกต้อง ค้ำจุนส่วนต่าง ๆ ของร่างกายให้อยู่ในท่าที่สบาย ไม่มีการกดทับ

ค. เมื่อผู้ป่วยบ่นเจ็บบริเวณเข็มที่ให้น้ำเกลือ ต้องตรวจสอบตำแหน่งเข็ม การดูดซึมซึ่งอาจจะต้องเปลี่ยนตำแหน่ง

ง. แก้ไขปัญหาในทันทีเมื่อพบผู้ป่วยมีอาการแสดงถึงความไม่สบายหรือเจ็บปวด เช่น กระสับกระส่าย เหงื่อออก หน้านิ่ว ซึ่งอาจต้องเปลี่ยนท่านอน ให้ยาหรือเปลี่ยนแผลให้ใหม่

จ. เปลี่ยนผ้าอ้อมทุกครั้งที่เด็กปัสสาวะรด เพื่อให้เด็กสะอาดและแห้ง ทาครีมและโรยแป้งให้บริเวณก้น

ฉ. ผู้ป่วยที่มีเสมหะในทางเดินหายใจได้ช่วยให้หายใจลึก ๆ แล้วไอเอาเสมหะออกมาหรือดูดออกโดยใช้เครื่อง

ช. เปลี่ยนผ้าขวางเตียง ผ้าปูที่นอน ผ้าถุง หรือกางเกง เมื่อผู้ป่วยไม่รู้สึกตัว ปัญญาอ่อน จิตผิดปกติ ถ่ายปัสสาวะ หรืออุจจาระเปรอะเปื้อน

9. สังเกตอาการ และให้การพยาบาลที่เหมาะสมเมื่อผู้ป่วยมีการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยา หรือพฤติกรรมเนื่องจากการใช้ยา

ก. รายงานแพทย์และหยุดยาเมื่อมีอาการแสดงปฏิกริยาทางผิวหนังของผู้ป่วย

ข. บันทึก และรายงานอาการผิดปกติตั้งแต่เริ่มแรก

ค. รายงานการผ่อนคลายและปริมาณการนอนหลับของผู้ป่วยที่ได้รับยานอนหลับ

ง. สังเกต รายงานอาการเบื่ออาหาร และตรวจสอบบันทึกชีพจรในผู้ป่วยที่รับประทานยาพวกดิจิตาลิส

จ. ตรวจสอบและรายงานความถี่ห่างของการบีบรัดของมดลูก และฟังการเต้นของหัวใจของทารกในครรภ์บ่อยครั้งขณะให้ยาบีบรัดมดลูกเพื่อเร่งคลอด

ฉ. บันทึกและรายงานการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางจิตใจในผู้ป่วยที่ใช้ยา-สเตอรอยด์ ฮอร์โมน หรือผู้ป่วยทางจิตเวชที่ใช้ยาบำบัดทางจิต

10. <u>จัดกิจกรรมตามอาการของผู้ป่วยที่เปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากผลของการใช้ยา</u>

ก. ไม่จัดให้ผู้ป่วยที่มีอาการซึมหรือเชื่องช้าเข้าร่วมในกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ความรวดเร็วและกี่ฟ้า

ข. ผู้ป่วยที่มีอาการสั่นสะท้าน ควรเลือกกิจกรรมที่ใช้การประสานงานของอวัยวะให้น้อยลง

ค. ผู้ป่วยที่มีความดันตกเนื่องจากการใช้ยาควรให้เพิ่มกิจกรรมข้อ 1 และเขียนหมายเหตุในคาร์เดกซ์

ง. ให้เวลาในการตอบคำถามจากผู้ป่วยที่ได้รับยากล่อมประสาทและยานอนหลับไม่เร่งเร้า

จ. ไม่จัดให้ผู้ป่วยที่มีความไวต่อแสงเล่นกิจกรรมกลางแจ้ง

11. <u>ให้ความสนใจแก่ผู้ป่วยอย่างเต็มที่</u>

ก. ให้การตอบสนองแก่ผู้ป่วยอย่างเหมาะสมทั้งการใช้คำพูดและไม่ใช้คำพูด

ข. วางตนให้เหมาะสมที่จะสังเกตและสื่อสารกับผู้ป่วย

ค. การสนทนาของพยาบาลควรจำกัดเฉพาะเกี่ยวกับตัวผู้ป่วย และปัญหาของผู้ป่วยเท่านั้น

ง. ใช้คำถามที่กระตุ้นให้ผู้ป่วยได้ระบายความรู้สึก และแสดงถึงความตั้งใจในการรับฟัง

จ. แสดงถึงความเข้าใจปัญหา หรือความต้องการทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมของผู้ป่วยได้ดี

ฉ. แสดงความห่วงใยและเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ

12. ให้โอกาสแก่ผู้ป่วยได้อธิบายความรู้สึก

ก. สีหน้าแสดงถึงความสนใจและเข้าใจผู้ป่วย

ข. ให้เวลาผู้ป่วยได้พูด และเป็นนักฟังที่ดี

ค. ให้ผู้ป่วยพูดจบก่อนที่จะผละจากผู้ป่วย

ง. ใช้การสนทนาที่เป็นการกระตุ้นโดยการใช้ความเห็นและคำถามนำที่จะให้ผู้ป่วยได้รู้ว่า กำลังฟังและสนใจ

จ. ยุติการสนทนาด้วยความเข้าใจและพึงพอใจของผู้ป่วย

13. เข้าหาผู้ป่วยด้วยความเมตตา นุ่มนวล และเป็นมิตร

ก. พูดชัดเจน เสียงนุ่มนวลและยิ้มแย้ม

ข. ใช้สรรพนามเรียกผู้ป่วยตามความเหมาะสมกับสถานะ ขนบธรรมเนียมประเพณีของผู้ป่วย เช่น คุณ คุณป้า คุณยาย ซิ้ม เป็นต้น

ค. อดกลั้นและสนใจผู้ป่วยเมื่อเข้าร้องไห้

ง. เข้าหาผู้ป่วยด้วยรอยยิ้มและกระตุ้นด้วยคำพูดที่ไพเราะ

จ. ผู้ป่วยกล้าบอกความต้องการของเขาให้ทราบ

14. ลดความวิตกกังวล และความทุกข์ให้แก่ผู้ป่วย

ก. ถามนำเกี่ยวกับความรู้ของผู้ป่วยเรื่องวิธีบำบัดรักษา เพื่อให้เขาได้ระบายความรู้สึกกลัว

ข. กระตุ้นมารดาที่กำลังจะคลอดให้ระบายความคิดและความรู้สึกในการคลอด ความปลอดภัย และสุขภาพของเด็ก

ค. ใช้เวลาอยู่กับผู้ป่วยให้มาก โดยเฉพาะผู้ป่วยที่มีความวิตกกังวลสูง

ง. บันทึกลักษณะทางร่างกายที่แสดงออกถึงความวิตกกังวล และไม่มีความสุข เช่น มือแกว่งไปมา พูดอึกอัก แยกตัว เป็นต้น

จ. ให้กำลังใจและกระตุ้นผู้ป่วยให้มีส่วนร่วมในการรักษาพยาบาลที่ทำให้เจ็บปวด เช่น ฉีดยา ทำแผลไฟไหม้

15. ให้คำอธิบายและพูดให้กำลังใจแก่ผู้ป่วยเมื่อจำเป็น

ก. อธิบายวิธีการและจุดประสงค์ของการรักษาหรือการพยาบาลให้ผู้ป่วยทราบตามความเหมาะสม

ข. อธิบายลักษณะและชนิดความเจ็บปวด ความไม่สบายรวมทั้งระยะเวลาการรักษาที่จะทำให้ผู้ป่วยทราบ เพื่อเตรียมตัวให้พร้อม

ค. ช่วยให้ผู้ป่วยได้มองเห็นและเข้าใจตัวเองว่าทำไมจึงรู้สึก หรือประพฤติอย่างที่เขาทำอยู่ต่อผู้อื่น ต่อตัวเขาเอง หรือต่อความเจ็บป่วย

ง. ให้ความเห็นเรื่องการกระทำของผู้ป่วยเพื่อเตือนและให้กำลังใจเขาได้แก้ไขพฤติกรรมอย่างมีความสุข

จ. ให้กำลังใจแก่ผู้ป่วยได้รับประทานอาหารได้เป็นปกติ

ฉ. สังเกตความรู้สึกและความต้องการด้านจิตใจได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้การตอบสนองที่ถูกต้อง

16. สนทนา และศึกษาผู้ป่วยเป็นส่วนตัวเมื่อจำเป็นต้องนำข้อมูลมาใช้ประกอบการพยาบาลเท่านั้น ไม่ใช่เพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม

ก. สร้างความสัมพันธ์กับผู้ป่วยโดยมุ่งเฉพาะเรื่องของผู้ป่วยที่จะช่วยให้การพยาบาลดำเนินไปตามเป้าหมาย

ข. ให้ความรักและความใกล้ชิดแก่ผู้ป่วยเด็กเพื่อช่วยให้เขารู้สึกอบอุ่น และความคิดถึงพ่อแม่บ้าง

ค. ทักทายผู้ป่วยฉันท์พยาบาลและผู้ป่วย

ง. ไม่อยู่กับผู้ป่วยสองต่อสองโดยเฉพาะผู้ป่วยต่างเพศโดยไม่จำเป็น

จ. ให้ข้อคิดเห็นเพื่อเป็นการกระตุ้นผู้ป่วยให้ตัดสินใจเอง พยาบาลจะไม่เป็นผู้ชี้ขาดหรือเป็นผู้ช่วยเหลือประคบประหงม

ฉ. ปฏิบัติตนต่อผู้ป่วยอย่างเสมอต้นเสมอปลาย

17. ให้เวลาแก่ผู้ป่วยเพื่อได้สนทนาและอยู่ใกล้ชิดกับครอบครัว

ก. ไม่ทำการพยาบาลหรือการรักษาขณะที่ ญาติ หรือเพื่อนมาเยี่ยม ถ้าจำเป็นควรให้น้อยที่สุด

ข. กระตุ้นให้ครอบครัวได้มีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วย เช่น ป้อนข้าว ให้นมบุตร

ค. ช่วยผู้ป่วยให้มีการติดต่ออยู่เสมอกับเพื่อนและญาติ เช่น จัดที่นั่งรับแขก ช่วยโทรศัพท์ ส่งจดหมาย จัดกระดาษดินสอสำหรับเขียนจดหมาย

ง. ผ่อนปรนกฎระเบียบบางอย่างแก่ผู้ป่วยและญาติโดยไม่เกิดผลเสียหายแก่การรักษาพยาบาลและต่อหน่วยงาน เช่น ให้กลับไปเยี่ยมบ้าน ให้บิดา มารดา เข้าเยี่ยมบุตรที่ป่วยได้ ถ้าหากเป็นช่วงที่ปลอดจากการรักษาพยาบาล

18. ให้ความช่วยเหลือตามความต้องการทางศาสนาและประเพณีของผู้ป่วย

ก. เคารพต่อความเชื่อถือทางศาสนาและการปฏิบัติตนของผู้ป่วย

ข. ปฏิบัติตามคำขอร้องเกี่ยวกับศาสนาที่เห็นว่าไม่รบกวนต่อผู้ป่วยอื่น ๆ เช่น เชิญพระมาอ่านคัมภีร์

ค. อนุญาตให้ผู้ป่วยและ/หรือญาติ ปฏิบัติตามประเพณีได้ตามความเหมาะสม เช่น การแต่งกายของคนจีนก่อนตาย

ง. เคารพต่อสิ่งของที่ ๆ นับถือทางศาสนาของผู้ป่วย เช่น คัมภีร์ ไม้กางเขน

19. ยอมรับสภาพผู้ป่วยที่กล่าวโทษผู้อื่นหรือเรียกร้องความสนใจหรือปฏิเสธไม่ให้ความร่วมมือ

ก. เยี่ยมผู้ป่วยเพื่อให้กำลังใจในรายที่ปฏิเสธที่จะให้ความร่วมมือในการรักษาพยาบาล

ข. แสดงความเต็มใจและเข้าใจต่อการปฏิเสธกิจกรรมการพยาบาลและรักษาของผู้ป่วย

ค. พูดอย่างสุภาพ และให้กำลังใจแก่ผู้ป่วย เพื่อให้เขาได้เข้าใจว่าเราต้องการอะไร เมื่อผู้ป่วยรายนั้น ๆ วิ่งหนี ตะโกนด่าหรือขับไล่ ไม่ยอมรับการรักษาพยาบาล

ง. พยายามอธิบายให้ผู้ป่วยได้เข้าใจถึงเหตุผลของการพยาบาล และวิธีบำบัดรักษาอย่างช้า ๆ และย้ำความเข้าใจของผู้ป่วย

จ. บอกและชี้แจงถึงข้อเสียของสิ่งที่เรียกร้องหรือการปฏิเสธ

20. ยอมรับความเป็นคนและความมีคุณค่าของผู้ป่วย

ก. ผู้ป่วยได้รับการพยาบาลด้วยความกรุณาและช่วยเหลืออย่างเต็มที่

ข. กระตุ้นให้ผู้ป่วยได้เลือกการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันในแต่ละวันและให้เวลาในการตัดสินใจ ไม่ใช่ต้องปฏิบัติตามเวลานั้นเป็นประจำทุกครั้งไป เช่น การอาบน้ำ

ค. ให้ความสนใจอย่างสม่ำเสมอในผู้ป่วยที่เรียกร้องและหมดหวังในความเจ็บป่วยหรือใกล้ตาย

ง. พยายามที่จะสื่อสารกับผู้ป่วยที่มีความพิการด้วยความอดทนและเต็มใจ เช่น เป็นใบ้ หูตึง หูหนวก พูดช้า ติดอ่าง

จ. ให้การดูแลผู้ป่วยที่มีความพิการทางร่างกายเช่นเดียวกับผู้ป่วยอื่น เช่น ตาบอด แขน ขา ด้วน

ฉ. ให้การดูแลผู้ป่วยทุกฐานะ ทุกสภาพ ด้วยความเท่าเทียมกัน และให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม

ช. ผู้ป่วยควรได้มีการเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด

ฌ. ให้การสนับสนุนและกำลังใจเมื่อผู้ป่วยปฏิบัติในสิ่งที่ดีและเหมาะสม

21. <u>สร้างบรรยากาศแห่งความมั่นใจ ยอมรับ และนับถือมากกว่าสร้างบารมี อิทธิพล และอำนาย หน้าที่</u>

ก. ผู้ป่วยมีความมั่นใจที่จะบอกถึงความสามารถของตนเองในการประกอบกิจกรรมแต่ละอย่าง

ข. ให้ผู้ป่วยได้แสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นโดยนำมาร่วมในการวางแผนกิจกรรมการดูแล

ค. ขอความร่วมมือกับผู้ป่วยทุกครั้งในการให้การพยาบาล หรือวิธีปฏิบัติรักษา

ง. ชี้แจงถึงการปฏิบัติ และความคิดเห็นที่ไม่เหมาะสมของผู้ป่วยให้แก่ผู้ป่วยทราบอย่างสุภาพ

จ. มีความสม่ำเสมอในการปฏิบัติตนและให้การพยาบาล

ฉ. ให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มใจ ตั้งใจ เมื่อได้รับการขอร้องและสามารถให้ความช่วยเหลือได้ เช่น ขอหมอนอน

ช. ยอมรับสิทธิส่วนบุคคลของผู้ป่วยที่จะปฏิบัติได้โดยอิสระ ซึ่งไม่ขัดต่อการรักษาหรือเป็นอันตรายต่อผู้ป่วยและหน่วยงาน เช่น เคี้ยวหมาก สูบบุหรี่ ดื่มกาแฟ

ฌ. เป็นกันเอง สนใจต่อปัญหาและความทุกข์ร้อนของผู้ป่วย

22. <u>เลือกหัวข้อการสนทนาที่เหมาะสม</u>

ก. สนทนาในเรื่องที่ผู้ป่วยรู้และสนใจ เช่น การทำไร่ ทำนา จับปลา ทำสวน การฝีมือ ภาพยนต์ หรือรายการโทรทัศน์

ข. กระตุ้นให้พูดคุยเกี่ยวกับความสนใจส่วนตัว เช่น เรื่องครอบครัว ความเป็นอยู่ อาหารการกิน เมื่อเห็นว่าจำเป็นต่อการพยาบาล

ค. มีความสามารถในการไกล่เกลี่ยเมื่อมีปัญหาการขัดแย้งระหว่างการสนทนา เพื่อให้บรรยากาศดีขึ้น

ง. พูดคุยเกี่ยวกับการวางแผนกลับบ้าน การปฏิบัติตนเมื่อหุเลาจากโรค

จ. ใช้การสนทนาที่ถูกกับลักษณะนิสัย ขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรม เช่น คนจีน เชื้อพระวงศ์ อิสลามิกชน

23. ให้การดูแลแก่ผู้ป่วยไม่รู้สึกตัว หรือไม่รู้เรื่อง พูดไม่ได้ งง สับสน ด้วยจรรยาอันดี เช่นเดียวกับผู้ป่วยรู้สติทุกประการ

ก. เคลื่อนย้ายผู้ป่วยด้วยความสุภาพนุ่มนวลและให้ความปลอดภัย

ข. สนทนาเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับตัวผู้ป่วยขณะให้การพยาบาลไม่พูดตลกโปกฮา หรือเกี่ยวกับการพยากรณ์โรคผู้ป่วย

ค. เรียกผู้ป่วยและพูดด้วยน้ำเสียงนุ่มนวลอ่อนหวาน แม้ผู้ป่วยจะไม่รู้สึกตัวก็ตาม

ง. บอกผู้ป่วยที่ไม่รู้เรื่องล่วงหน้าเกี่ยวกับการบำบัดรักษาและสอนว่าจะทำอย่างไรบ้าง เพื่อช่วยให้ผู้ป่วยรับรู้บ้างก่อนลงมือปฏิบัติ

24. แก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้ป่วยด้วยการกระทำและกิริยาที่ดี

ก. ช่วยผู้ป่วยที่แยกตัวได้พิจารณาถึงการแก้ไขปรับปรุงหรือให้พบปะสังสรรค์กับผู้อื่น

ข. แก้ไขลักษณะที่ชอบล้อเลียนและขัดแย้งผู้อื่นในเด็กวัยรุ่น

ค. สนใจและเข้าใจถึงความรู้สึกของผู้ป่วยที่มุ่งทำลายโดยชี้แจงถึงข้อบ่งชี้และเหตุผลในการปฏิบัติ

ง. ไม่พูดหรือแสดงกิริยาที่แสดงถึงความไม่พึงพอใจเมื่อถูกผู้ป่วยด่า หรือตะโกนว่า

จ. ให้ความรัก เอาใจใส่ สนใจที่จะช่วยแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของผู้ป่วย

25. จัดให้ผู้ป่วยได้รับการพยาบาลอย่างเป็นสัดส่วน และปิดบังความอายให้แก่ผู้ป่วย

ก. ปกปิดร่างกายให้มิดชิดขณะทำการพยาบาลในที่ที่ควรปกปิด เช่น ชำระฝีเย็บ

ข. กั้นม่านขณะให้การดูแลทางร่างกาย เช่น เช็ดตัว ชำระก้น ให้หม้อนอน

ค. จัดให้ผู้ป่วยได้สัมภาษณ์ในห้องที่เป็นส่วนสัดกับจิตแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์

ง. เด็กและวัยรุ่นที่ชี้ชายควรสนใจและให้ความเป็นสัดส่วนแก่เขาด้วย

จ. การถอดพันปลอมต้องให้ผู้ป่วยเต็มใจและให้ใส่ทันทีที่สิ้นสุดความจำเป็น

26. สอนและแนะนำผู้ป่วยและ/หรือครอบครัวให้มีความรับผิดชอบต่อเนื่องในการดูแลทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

ก. แนะนำมารดาในการอุ้มบุตร สาธิตและให้มารดาแสดงวิธีการอุ้มเด็ก อุ้มให้เด็กเรอ และอาบน้ำเด็ก

ข. สาธิต และสอนผู้ป่วยที่จำหน่ายให้เข้าใจภาวะของโรคโดยทั่ว ๆ ไป โดยใช้การพูด หรือสื่อการสอนอื่น ๆ เช่น เทปบันทึกเรื่องการคุมกำเนิด การเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา

ค. อธิบายการให้ยาที่จะนำกลับบ้านให้แก่ผู้ป่วย ให้เวลาผู้ป่วยได้ซักถามจนเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีใช้ เวลา และขนาดที่ถูกต้อง

ง. ให้ตัวอย่างกิจกรรมที่เหมาะสม หรือการออกกำลังที่ลดการใช้พลังงานให้แก่ผู้ป่วยที่ต้องจำกัดกิจกรรม เช่น โรคหัวใจ ความดันโลหิตสูง

จ. แนะนำให้ผู้ป่วยรู้จักใช้บริการสุขภาพจากสถานีอนามัยใกล้เคียงให้เป็นประโยชน์ เช่น ทำแผล ฉีดยา หรือขอคำแนะนำปรึกษา

ฉ. แนะนำการรับประทานอาหาร การพักผ่อนที่พอเหมาะกับโรค และการเตรียมตัวเพื่อมาพบแพทย์ในครั้งต่อ ๆ ไป

27. ให้ผู้ป่วยและครอบครัวได้มีส่วนร่วมในการวางแผนดูแลรักษา

ก. สอนแล้วต้องให้ผู้ป่วยและญาติได้ร่วมอภิปรายปัญหา

ข. จัดเตรียมเพื่อให้ญาติได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดรักษาในกรณีที่ผู้ป่วยไม่สามารถทำเองได้ เช่น ฉีดอินซูลิน ทำแผลเปิดลำไส้ใหญ่ (Colostomy) ให้อาหารทางสายยาง เป็นต้น

ค. วางแผนเพื่อให้ผู้ป่วยและญาติได้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการดูแลที่จำเป็นต้องให้ที่บ้าน เช่น การจัดท่านอน พลิกตัว ให้หม้อนอนแก่ผู้ป่วยอัมพาต

ง. ช่วยให้ญาติได้เข้าใจถึงวิธีการดูแลที่จะสนองความต้องการของผู้ป่วยหลังจำหน่าย เช่น อาหาร วิธีการเดินที่ปลอดภัยโดยใช้เครื่องมือ การใช้เสียงเตี้ย เด็กที่เรียกร้องมาก ๆ

จ. ช่วยในการค้นปัญหาบางประการที่ผู้ป่วยและครอบครัวไม่สามารถมองเห็นได้ เช่น การเกิดแผลกดทับ

28. ให้การดูแลที่ต่อเนื่องแก่ผู้ป่วยตามความเหมาะสม

ก. เตรียมประวัติ และรายงานการรักษาพยาบาลเพื่อส่งผู้ป่วยไปยังสถานีอนามัยใกล้บ้าน เพื่อได้รับการบำบัดรักษาต่อเนื่อง

ข. ติดต่อแผนกสังคมสงเคราะห์เพื่อจัดส่งผู้ป่วย

ค. ติดต่อแผนกพยาบาลสาธารณสุขเพื่อการเยี่ยมดูแลที่บ้าน

ง. ใช้ระบบโอนผู้ป่วยให้แก่หน่วยงานใหม่ที่ให้ความสะดวกแก่ผู้ป่วยในการรับบริการต่อ

จ. ให้ข้อเสนอแนะแก่พยาบาลผู้รับโอนผู้ป่วยเกี่ยวกับตัวผู้ป่วย ปัญหาสุขภาพและความต้องการที่จะต้องให้การดูแลระยะยาว

29. สอนผู้ป่วยในการช่วยเหลือและดูแลตนเองตามความเหมาะสมกับสภาพของโรค

ก. ให้คำชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้แก่ผู้ป่วยทุกครั้งก่อนลงมือปฏิบัติการพยาบาลและ/หรือการรักษา

ข. แนะนำให้ผู้ป่วยรู้จักกับผู้ป่วยเดิมที่สามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องเพื่อเป็นการเรียนรู้

ค. สอนมารดาฝึกกายบริหารหลังคลอด

ง. สนทนาเพื่อให้ความรู้ตามความต้องการของผู้ป่วยแต่ละบุคคล

จ. ฝึกผู้ป่วยในการนอนและการหายใจเพื่อทำการเจาะไต

ฉ. สอนและฝึกผู้ป่วยทำการฝึกการหายใจ (Breathing Exercise) และการไออย่างมีประสิทธิภาพ (Effective cough) ก่อนผ่าตัด

30. นิเทศการปฏิบัติของผู้ป่วยหลังจากการชี้แจง แนะนำ หรือการสอน

ก. ติดตามผลการปฏิบัติของผู้ป่วยและให้การแก้ไขเมื่อพบปัญหา

ข. กระตุ้นให้ผู้ป่วยได้ปฏิบัติตามที่ตนแนะนำโดยสม่ำเสมอ

ค. ให้คำชมเชยเมื่อผู้ป่วยสามารถปฏิบัติโดยถูกต้อง ซึ่งอาจจะจากความเข้าใจด้วยตนเองหรือการสอนก็ตาม

ง. ตรวจสอบความสามารถในการปฏิบัติตนของผู้ป่วย เพื่อศึกษาปัญหาและวางแผนการสอน

จ. ให้คำชี้แจง แนะนำ ทันทีที่พบปัญหา

ฉ. ให้ความช่วยเหลือดูแลเพื่อให้ความปลอดภัยแก่ผู้ป่วยดังต่อไปนี้ หัดเดิน ฝึกใช้ไม้ยืน ฝึกการควบคุมเครื่องนวด เป็นต้น

ช. สร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ป่วย เช่น บอกความก้าวหน้าผลการฝึกปฏิบัติของผู้ป่วยเป็นระยะ ๆ

หมวดที่ 2 การป้องกัน

1. <u>จัดสภาพแวดล้อมให้ผู้ป่วยรู้สึกมีความปลอดภัยและมั่นคง</u>

ก. ใช้คนเป็นจำนวนมากพอที่จะเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

ข. กั้นเตียงให้ผู้ป่วยเมื่อจำเป็นหรือผู้ป่วยขอร้อง

ค. อธิบายให้ผู้ป่วยและญาติทราบถึงการห้ามสูบบุหรี่ขณะให้ออกซิเจน

ง. ให้ความระมัดระวังแก่ผู้ป่วยที่มีอาการแพ้สิ่งต่าง ๆ เช่น แพ้สารอาหาร แพ้ดอกไม้ เป็นต้น

จ. ผู้ป่วยควรได้รับความมั่นใจขณะใช้เตียงที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น Stryker frame หรือเตียงน้ำ เป็นต้น

ฉ. ช่วยพยุง และให้ผู้ป่วยเกาะยึดด้วยความมั่นใจขณะพาผู้ป่วยที่มีสมรรถฐานะในการเดินไม่ดีไปห้องน้ำ หรือทำกิจกรรมอื่นนอกเตียง

2. <u>มีมาตรการในการให้ความปลอดภัยแก่ผู้ป่วยหรือผู้อื่น</u>

ก. รายงาน และสังเกตอาการแสดงที่จะบอกให้ทราบว่าผู้ป่วยจะทำร้ายตนเองเมื่อเขาออกปากขู่ไว้ก่อน

ข. มีการป้องกันและรายงานโดยต่อเนื่องในกรณีที่มีผู้ป่วยกระตุกและสับสน ซึ่งอาจต้องใช้เครื่องมือบางอย่างช่วย เช่น มัด กั้นเตียง

ค. ขอความช่วยเหลือจากผู้ร่วมงานในการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยเพื่อให้ความปลอดภัยแก่ผู้ป่วย

ง. สอนผู้ป่วยและฝึกให้ผู้ป่วยได้ใช้เครื่องช่วยตนเองอย่างถูกต้อง เช่น เก้าอี้เลื่อน เตียงเตี้ย ไม้ยัน บอกถึงการเก็บ ขีดขั้นความสามารถและอันตรายอันอาจจะเกิดขึ้น

จ. ผู้ป่วยที่ก้าวร้าวจะต้องรายงานแพทย์หรือกักให้อยู่ในบริเวณที่จะให้ความปลอดภัยแก่ผู้อื่น

ฉ. ทักท้วง ยับยั้ง และแก้ไขข้อบกพร่องหรือปัญหาการพยาบาลของผู้ร่วมงานด้วยวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม

ช. ตรวจสอบวิธีปฏิบัติพยาบาล เครื่องมือที่ใช้กับผู้ป่วยอย่างสม่ำเสมอเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันท่วงที เช่น กระเป๋าน้ำร้อน สายยางต่อจากซองอกอยู่ในตำแหน่งและสภาพที่ถูกต้อง เป็นต้น

3. <u>ให้ความช่วยเหลือและมีมาตรการที่จะช่วยเหลือผู้ป่วยในเหตุการณ์เร่งด่วนที่เป็นอันตราย</u>

ก. พลิกตัวผู้ป่วยและจัดท่าเพื่อป้องกันการตกเตียง

ข. ให้การดูแลผู้ป่วยที่มีอาการกระสับกระส่ายโดยสม่ำเสมอ อาจต้องใช้ไม้กั้นเตียงหรือผูกมัดในผู้ป่วยบางราย เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นได้

ค. ให้ความช่วยเหลือและดูแลโดยใกล้ชิดในผู้ป่วยที่กำลังจับหืดอย่างรุนแรง

ง. สังเกตอาการแสดง ป้องกันอันตราย และตรวจสอบอาการโดยสม่ำเสมอในผู้ป่วยมีอาการชักหรือความดันโลหิตตก

จ. เตรียมเครื่องมือสำหรับผู้ป่วยฉุกเฉินเฉพาะกรณีสำหรับผู้ป่วยของตนที่รับผิดชอบ เช่น ผู้ป่วยเบาหวาน ผู้ป่วยเจาะคอ เจาะปอด ตกเลือดง่าย ชัก หัวใจหยุดเต้น

4. <u>รักษาความสะอาดและการสุขาภิบาลที่ดี</u>

ก. ล้างมือทุกครั้งก่อนและหลังให้การพยาบาล

ข. ระวังการเปรอะเปื้อนกับสิ่งสัมผัสที่ไม่สะอาด (Contamination) เช่น พื้น โดยไม่วางสิ่งของเครื่องใช้ไว้บนพื้นตึก หรือวางบนเตียงของผู้ป่วยอีกคนหนึ่ง

ค. อาบน้ำ เช็ดทำความสะอาดร่างกายให้สะอาดและให้ความสบายแก่ผู้ป่วย

ง. ทำความสะอาดเครื่องใช้รวมทุก ๆ ครั้งที่ใช้เสร็จแล้ว เช่น อ่างเช็ดตัว อ่างอาบน้ำ หน้ากากออกซิเจน เป็นต้น

จ. ทำความสะอาดเตียง ตู้ข้างเตียง เปลี่ยนผ้าปูเตียงให้สะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ

ฉ. กำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกที่

5. ใช้เทคนิคการแยกโรคที่ถูกต้องตามลักษณะชนิดของโรค เพื่อป้องกันการถ่ายทอดของเชื้อโรค

ก. จัดแยกถาดอาหาร เสื้อผ้า เตียงผู้ป่วยที่เป็นโรคติดต่อ

ข. ทำลายเชื้อโรคโดยใช้สัดส่วนของน้ำยาผสมที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ โดยผสมน้ำยาตามอัตราส่วนที่กำหนด ใช้น้ำยาให้มากพอที่จะท่วมเครื่องมือ

ค. เขียนป้ายบอกกำหนดเวลาแช่และเครื่องมือที่ต้องการแยกทุกชนิด เช่น เข็ม กระบอกฉีดยา ที่ใช้กับผู้ป่วยตับอักเสบ

ง. กำจัดและทำลายเชื้อในเครื่องมือทุกชนิดที่ใช้กับโรคติดเชื้อ

6. ลดการติดเชื้อและทำลายเชื้อด้วยวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม

ก. ใช้วิธีการทำลายเชื้อตามประเภทของเครื่องมือ และวิธีการทำลายที่ถูกต้องตามหลักการ เช่น ต้มหม้อนอนในน้ำเดือดนาน 15 -30 นาที

ข. ไม่วางของที่สะอาดปราศจากเชื้อปะปนกับสิ่งสกปรก

ค. ใช้เครื่องมือที่ปราศจากเชื้อตามกำหนดเวลาที่แจ้งไว้ เช่น ภายใน 7 วัน หรือหลังแช่ในน้ำยานาน 30 นาที เป็นต้น

ง. ใช้เทคนิคปราศจากเชื้อ (Sterilization technic) ในวิธีปฏิบัติพยาบาลที่จำเป็น เช่น สวนปัสสาวะ

7. สอนเกี่ยวกับการป้องกันโรคให้แก่ผู้ป่วย ญาติผู้ป่วยและผู้มาเยี่ยมตามความเหมาะสม

ก. สอน สาธิต แสดงภาพให้ผู้ป่วยและญาติเข้าใจถึงลักษณะโรค การแพร่และการติดต่อ

ข. ให้ญาติและผู้ป่วยได้เรียนรู้วิธีทำลายสื่อหรือพาหะของโรค เช่น เสมหะ อุจจาระ น้ำมูก น้ำลาย เป็นต้น

ค. ชี้แจงให้เห็นความสำคัญของการแยกห้องและสิ่งของเครื่องใช้

ง. เตือน บอก และชี้แจงผู้ป่วยหรือญาติเมื่อเห็นว่าจะเป็นเหตุส่งเสริมให้มีการแพร่ของเชื้อโรค และ/หรือได้รับเชื้อ

8. ดำรงไว้ซึ่งระดับสภาพทางร่างกายปัจจุบันของผู้ป่วยและป้องกันการเสื่อมลง

ก. สังเกต บันทึก และรายงาน อาการผิดปกติของผู้ป่วยทันทีที่พบ

ข. สนับสนุนให้ผู้ป่วยได้รับประทานอาหารที่เพียงพอและมีกิจกรรมตามปกติ

ค. พิจารณาและไตร่ตรองในการใช้เครื่องมือให้เหมาะสมกับสภาพผู้ป่วย เช่น กำจัดสิ่งที่แพ้ เครื่องมือมีคมที่เป็นอันตรายต่อผู้ป่วยได้ง่าย กลับตะเข็บผ้าปูให้เรียบที่สุด

ง. สังเกตอาการแทรกซ้อนและรายงานทันทีที่มีอาการแสดงนำ

9. ป้องกันการหดรั้งของกล้ามเนื้อ ข้อแข็ง การเสื่อมทรวดทรง

ก. จัดท่าที่ถูกต้อง และค้ำจุนส่วนต่าง ๆ ให้อยู่ในท่าที่ดี

ข. พิจารณาเลือกเครื่องมือในการค้ำจุนสภาพที่พิการได้อย่างเหมาะสม เช่น การใช้ไม้รองเท้า (foot board) การใช้ผ้าคล้องแขนในผู้ป่วยอัมพาต

ค. ให้ผู้ป่วยออกกำลังเอง หรือทำให้ผู้ป่วย เช่น การฝึกการเคลื่อนไหวของข้อ

ง. กระตุ้นให้ผู้ป่วยช่วยเหลือตนเองและ[redacted]
ได้ทรวดทรงปกติ เช่น การเหยียดแขนได้เต็มช่[redacted]

10. ลดการแพร่เชื้อในระหว่างทำการปฏิบัติ[redacted]

ก. รักษาบริเวณรอบแผลให้ปรา[redacted]ปรอย

ข. ทำความสะอาดบริเวณที่จะฉี[redacted]จะฉีด เช่น
เช็ดผิวหนังด้วยแอลกอฮอล์ 70 % หรืออะซิโตน[redacted]ทดสอบทิวเบอร์คูลิน)

ค. ทำการสวนล้างโดยไม่สัมผัสเชื้อโรค

ง. หลีกเลี่ยงการนำผ่านการสัมผัสเชื้อ (Contamination) เช่น เปลี่ยนถุงมือในการทำแผลผู้ป่วยผ่าตัดขา 2 ข้าง เมื่อจะทำอีกข้างหนึ่ง หรือเปลี่ยนชุดทำแผลในผู้ป่วยแต่ละคน

จ. ไม่เพิกเฉยต่อเหตุหรือเทคนิคที่จะทำให้มีการนำเชื้อเข้าสู่ผู้ป่วย เช่น ถุงมือขาดปลาย เครื่องมือตกมาอยู่นอกผ้าที่ปราศจากเชื้อ ยกของเครื่องใช้ข้ามเครื่องมือที่ปราศจากเชื้อซึ่งเปิดห่อแล้ว เมื่อเป็นเช่นนี้ต้องเปลี่ยนชุดใหม่ทันที

ฉ. จัดการป้องกันการระบาดของเชื้อตามการรักษาของแพทย์

11. ใช้เทคนิคที่ให้ความปลอดภัยในการให้ยาและให้น้ำเข้าเส้นโลหิต

ก. ปิดฉลากชื่อยาที่ผสมลงไปในน้ำเกลือหรืออาหารทางสายยางไว้ด้วย โดยการเขียนชนิด ขนาด เวลาของยาที่จะให้

ข. เขียนป้ายวิธีใช้ ขนาด ทางที่ใช้ไว้ด้วย และสอนให้ผู้ป่วยเข้าใจถึงข้อห้ามและวิธีใช้อย่างละเอียด ชัดเจน เข้าใจง่าย เมื่อต้องให้ยาไว้กับผู้ป่วย

ค. ชานชื่อผู้ป่วย ตรวจสอบเบอร์เตียงให้ตรงกับการ์ดยาทุกครั้งก่อนให้ยาและคอยผู้ป่วยรับประทานยาจนหมด

ง. ไม่ทิ้งถาดยาไว้ที่เตียงผู้ป่วย เพราะอาจจะเป็นอันตรายต่อผู้ป่วยและผู้อื่น

จ. ตรวจสอบ และปรับอัตราการไหลของน้ำเกลือให้ถูกต้องตามหลักการให้หรือใบสั่งแพทย์

ฉ. ตรวจสอบ ชื่อ ขนาด ชนิด ประเภทของยาโดยถูกต้องแน่นอนทุกครั้งก่อนจัดยาให้ผู้ป่วย

ช. ปฏิบัติตามข้อบ่งชี้ของการใช้ยาบางชนิดอย่างเคร่งครัด เช่น วัดความดันโลหิต ก่อนให้ยาลดความดัน นับชีพจรหรือนับการเต้นของหัวใจก่อนให้ยาในกลุ่มดิจิตาลิส

12. <u>กำหนดกิจกรรมการพยาบาลโดยใช้ ความรู้ ความสามารถ ข้อเท็จจริง มาตัดสินอย่างถูกต้อง</u>

ก. ให้การรักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วยโดยไม่รบกวนเวลาเยี่ยมของญาติในเวลาเยี่ยมที่เหมาะสม

ข. จัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนลงมือปฏิบัติรักษา

ค. มีแผนการมอบหมายงานโดยพิจารณาถึงความต้องการของผู้ป่วย

ง. จัดเตรียมห้องที่ไม่มีออกซิเจนให้แก่ผู้ป่วยที่ชอบสูบบุหรี่

จ. ให้ผู้ป่วยที่รับประทานอาหารของโรงพยาบาลไม่ได้ ได้รับประทานอาหารที่ชอบตามที่ญาติซื้อมาให้

ฉ. เตรียมช่วยเหลือผู้ป่วยเมื่อมีข้อสงสัย

ช. กำหนดตารางเวลาการพลิกตัวผู้ป่วยเพื่อป้องกันแผลกดทับ

ฌ. ออกกำลังแขนให้ผู้ป่วยอัมพาตจาก CVA เพื่อป้องกันการหดรั้งโดยต่อเนื่อง

13. <u>ลดหรือป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากการพยาบาลที่ให้ผู้ป่วยได้เป็นอย่างดี</u>

ก. ช่วยผู้ป่วยให้ทำตัวได้เหมาะสมกับเหตุการณ์โดยชี้ให้เห็นความเป็นจริงในขณะเขาสับสน

ข. ตรวจตราอันตรายอันอาจจะเกิดขึ้นจากการพยาบาล เช่น กระเป๋าน้ำร้อนลวก

ค. ช่วยเหลือและดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อผู้ป่วยจะได้เรียนรู้การใช้ไม้ยัน และเกิดความมั่นใจในการใช้ไม้ยัน

ง. มีความผิดพลาดในการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลต่าง ๆ แก่ผู้ป่วยน้อยมาก

จ. สามารถสังเกตอาการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายของผู้ป่วยได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว

ฉ. มีการประเมินผลการพยาบาลของตนเองและพยายามปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

14. <u>สังเกตอาการอย่างใกล้ชิดโดยรบกวนผู้ป่วยน้อยที่สุดเพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้น</u>

ก. เข้าตรวจสอบน้ำเกลือ ออกซิเจน การไหลของปัสสาวะอย่างเงียบ ๆ ไม่รบกวนผู้ป่วย

ข. จัดผ้าคลุมตัวผู้ป่วยหรือผ้าห่มให้อยู่ในลักษณะที่จะเปิดยกตรวจสอบ แขน ขา ได้ง่าย

ค. ห้องผู้ป่วยที่มีแนวโน้มจะฆ่าตัวตายต้องตรวจสอบเก็บสิ่งของที่จะเป็นอันตรายขณะทำความสะอาดห้อง

ง. เลือกเวลาเข้าตรวจสอบอาการผิดปกติได้อย่างเหมาะสมโดยไม่รบกวนผู้ป่วย

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดที่ 3 การส่งเสริมสุขภาพ

1. ให้ความรู้ คำแนะนำ เกี่ยวกับสุขศึกษาตลอดจนการดูแลตนเองและครอบครัวแก่ผู้ป่วย

ก. วางแผนการสอนเกี่ยวกับเรื่อง อาหาร การปฏิบัติตน การออกกำลังกาย ให้แก่ผู้ป่วยและญาติ อย่างครอบคลุมเหมาะสมกับโรคและสถานะของผู้ป่วย

ข. สอนและสาธิตถึงการปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยในเหตุการณ์เร่งด่วน เช่น ชัก น้ำตาลในเลือดต่ำ

ค. แนะนำวิธีปฏิบัติและการเตรียมพร้อมเพื่อแก้ไขเหตุการณ์อันอาจจะเกิดขึ้น เช่น การเตรียมลูกกวาดติดตัวขณะเดินทาง มีบัตรเบาหวานประจำตัว หรือสังเกตอาการนำก่อนชักได้

2. สร้างเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพที่เกิดแก่ผู้ป่วยและญาติ

ก. ช่วยและบอกให้ผู้ป่วยและ/หรือญาติได้เข้าใจปฏิกิริยาของความเจ็บป่วย การไร้ความสามารถ ความเครียดและการปรับตนของผู้ป่วยว่าอยู่ระดับใด และจะช่วยได้อย่างไร

ข. สอนให้ญาติได้เข้าใจถึงปัญหาสุขภาพและอารมณ์ของผู้ป่วยที่ต้องยอมรับและให้การดูแล

ค. แนะนำให้ใช้แหล่งบริการจากหน่วยงานสาธารณสุขเมื่อมีปัญหาเกินแก้ไขหรือมาพบแพทย์หรือพยาบาล

ง. บอกให้ผู้ป่วยเข้าใจถึงการวินิจฉัยและการบำบัดรักษา การประเมินผลและการติดตาม

จ. ให้ข้อมูลแก่ญาติ และกระตุ้นให้เขาเข้าใจยอมรับและปฏิบัติที่จะส่งเสริมสุขภาพและลดความวิตกกังวล ความเครียด และความล้า

ฉ. แนะนำการดูแลต่อเนื่องสำหรับผู้ป่วยโรคจิตในการที่จะให้ผู้ป่วยกลับสู่ครอบครัวและได้รับการรักษาโดยต่อเนื่อง

3. ส่งเสริมบุคลิกภาพที่ดีให้แก่ผู้ป่วย

ก. แนะแนวให้ผู้ป่วยแก้ปัญหาเพื่อลดความสับสนที่ไม่สามารถตัดสินใจได้

ข. ให้โอกาสแก่ผู้ป่วยได้รับความพึงพอใจที่จะได้เข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น

ค. นำความสามารถของผู้ป่วยออกมาแสดงเพื่อลดความสนใจต่อภาวะการไร้ความสามารถของตนเอง

ง. เตรียมและกระตุ้นให้ผู้ป่วยได้ขยายความรู้ในเรื่องที่เขาสนใจ เช่น เข้าวงสนทนา

จ. ตอบสนองอารมณ์ขันของผู้ป่วยด้วยกิริยาที่เหมาะสม

ฉ. สนทนาแต่ในแง่ที่ดีหลีกเลี่ยงการพูดสิ่งเลวร้าย

4. ให้ความสนใจและเอาใจใส่ผู้ป่วยทุกคนตามความเหมาะสมและเท่าเทียมกัน

ก. ฟังการสนทนาของสมาชิกกลุ่ม และให้ความเห็นเพื่อส่งเสริมให้มีความสนใจต่อเนื่อง

ข. แนะนำผู้ป่วยแต่ละคนให้แก่กลุ่มเพื่อสร้างความรู้จักคุ้นเคย

ค. ผู้ป่วยได้รับข้อมูลที่เหมาะสมเมื่อต้องย้ายตึก เช่น จากอายุรกรรมไปศัลยกรรม

ง. แนะนำให้ผู้ป่วยใหม่ให้แก่เจ้าหน้าที่ทราบ

จ. ให้คำชมเชยผู้ป่วยเมื่อปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

5. กระตุ้นให้ผู้ป่วยได้เข้าร่วมหรือวางแผนกิจกรรมกลุ่ม

ก. ให้ผู้ป่วยช่วยวางแผนและจัดตารางเวลากิจกรรม เช่น สิทธิการใช้ห้องน้ำ การเข้าฟังการสอนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของผู้ป่วย

ข. กระตุ้นให้ผู้ป่วยได้ช่วยเหลือผู้ป่วยอื่นตามความสามารถ เช่น พาผู้ป่วยสูงอายุเดินหรือเข็นรถไปห้องน้ำ

ค. ให้ผู้ป่วยมีส่วนช่วยในการจัดกิจกรรมรื่นเริงในตึก เช่น งานปีใหม่ ถ้าผู้ป่วยสามารถ

ง. จัดให้มีการรับประทานอาหารร่วมกันเป็นกลุ่ม

จ. ให้ผู้ป่วยเข้าร่วมกิจกรรมตามความสามารถ

6. <u>ส่งเสริมศักยภาพเพื่อปรับปรุงภาวะหน้าที่ทางร่างกายและจิตใจของผู้ป่วยตามความเหมาะสม</u>

ก. กระตุ้นผู้ป่วยที่ก้าวร้าวให้รับผิดชอบในตำแหน่งประธานกลุ่มแต่ไม่มากจนเกินไป

ข. เตรียมให้ผู้ป่วยได้เข้าไปทำการบำบัดรักษาตามสถานที่และเวลาที่ถูกต้อง

ค. ส่งเสริมให้ผู้ป่วยได้จัดเตรียมเวลาอาหาร เวลานอน ของเขาเองไม่เร่งเร้า

ง. ให้ผู้ป่วยได้แสดงความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในโอกาสอันสมควร เช่น ป้อนน้ำ ป้อนอาหาร

จ. ให้ผู้ป่วยได้มีโอกาสแสดงความสามารถที่ตนถนัด เช่น การถักไหมพรม เย็บปัก โดยกล่าวคำชมเชย แสดงกิริยาชื่นชม

7. <u>จัดกิจกรรมที่เหมาะสมและน่าสนใจตามความต้องการของผู้ป่วย</u>

ก. กระตุ้นให้มารดาใหม่เข้าร่วมดูการสาธิตการอาบน้ำเด็ก

ข. จัดกลุ่มสันทนาการย่อยตามความสนใจของผู้ป่วย เช่น ผู้ป่วยเด็กให้เล่นม้าหมุน ชิงช้า ผู้ป่วยผู้ใหญ่ให้เล่นหมากรุก เป็นต้น

ค. ปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมเกม กีฬาให้เหมาะสม เช่น ในผู้ป่วยเด็กให้เล่นได้ในสนามเด็กเล่นกับผู้ป่วยอื่น ๆ หรือผู้ป่วยก้าวร้าวให้เล่นชกกระสอบทราย เป็นต้น

8. ให้ผู้ป่วยได้ระบายออกทางอารมณ์ในวิถีทางที่สังคมยอมรับ

ก. กระตุ้นและนำแนวทางให้ผู้ป่วยได้ระบายออกของอารมณ์ โดยใช้กลุ่มเด็กจะอภิปรายเรียกร้องความรู้สึกต่อโรงเรียนและครู

ข. มารดาที่มีบุตรคนแรกได้ระบายหรืออภิปรายเรื่องความกลัวและสิ่งที่หวังกับผู้ป่วยอื่น ๆ

ค. ให้ผู้ป่วยที่ชอบทำร้าย ได้เล่นกิจกรรมที่ต้องใช้กำลัง เช่น ฟุตบอลล์ ต่อยกระสอบทราย

ง. จัดกลุ่มอภิปรายเฉพาะปัญหา เช่น ผู้ป่วยวัณโรคกับการแยกกัก ผู้ป่วยเบาหวานกับการฉีดอินซูลิน และจำกัดอาหาร

จ. ให้โอกาสแก่ผู้ป่วยที่แสดงออกถึงความเสียใจในความพิการของร่างกาย เช่น ถูกตัดขา และให้เข้ากลุ่มเมื่อเขาพร้อม

9. กระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ป่วยเข้ากลุ่มอย่างมีความสุข

ก. ยุติการสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่เห็นว่ามีผู้ป่วยคนหนึ่งคนใดแสดงความกังวล

ข. บอกปัญหาข้อบกพร่องทางร่างกาย และชี้แจงความสามารถของผู้ป่วยแต่ละคน เช่น พูดไม่ได้แต่เข้าใจ ให้อาหารทางสายยาง

ค. กระตุ้นผู้ป่วยที่กังวลไม่กล้าได้เข้ากลุ่มและช่วยให้สามารถร่วมกิจกรรมได้

10. ช่วยให้ผู้ป่วยได้เข้าใจและยอมรับสภาพความสามารถของตนเอง

ก. อภิปรายเรื่องการนอนพักที่จำเป็นต่อการรักษา และให้กำลังใจแก่เขาที่จะปฏิบัติต่อไป

ข. ช่วยผู้ป่วยหลังผ่าตัดให้เข้าใจถึงจุดประสงค์ของการช่วยเหลือตนเอง และออกกำลังกายหลังผ่าตัด เช่น ไปห้องน้ำเองแทนที่จะนอนถ่ายบนเตียง

ค. กระตุ้นมารดาหลังคลอดให้ให้นมบุตรด้วยตนเอง

ง. ชี้แจงให้ผู้ป่วยที่เป็นโรคระบบกล้ามเนื้อโครงสร้างได้เข้าใจถึงขบวนการของโรค เหตุผลการรักษาและผลลัพท์

จ. ผู้ป่วยที่แสดงถึงความต้องการการพึ่งพาต้องได้รับคำชี้แจง กระตุ้น ให้กำลังใจที่จะช่วยเหลือตนเองโดยอิสระ เช่น เช็ดตัวเอง แปรงฟันเอง ใส่เสื้อเอง ในผู้ป่วยอัมพาต

ฉ. กระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ป่วยได้ช่วยเหลือตนเองให้มากที่สุดทั้งโดยคำพูดและการกระทำที่จูงใจให้ผู้ป่วยปฏิบัติ

11. <u>ส่งเสริมให้เข้าใจถึงการใช้แหล่งบริการสาธารณสุขให้เป็นประโยชน์</u>

ก. ชี้แจงถึง วัน เวลา การจัดบริการที่ผู้ป่วยสามารถจะไปใช้บริการได้

ข. บอกชื่อ สถานที่ ตำแหน่ง ที่จะไปขอบริการ

ค. ชี้แจงเกี่ยวกับระบบการโอนผู้ป่วยให้ญาติเข้าใจถึงขบวนการปฏิบัติ

12. <u>ลดความวิตกกังวล ความสับสนที่เกิดขึ้นในญาติต่อปฏิกริยาและสภาพของผู้ป่วย</u>

ก. กระตุ้นและแนะนำวิธี การปฏิบัติงานประจำ การใช้เครื่องมือและสถานที่ให้เกิดความคล่องตัวตามความสามารถและรูปร่างของเขาที่จะอำนวยให้

ข. ช่วยผู้ป่วยในการเลือกกิจกรรมที่จะหันเหความวิตกกังวลต่อตนเองได้

ค. แนะนำการเลือกของเล่นที่เหมาะสมกับสภาพของเด็ก

ง. แนะนำการจัดห้องผู้ป่วยและเตรียมเครื่องใช้ที่เหมาะสมสำหรับผู้ป่วยกลับบ้าน พร้อมทั้งบอกวิธีใช้

จ. ทดสอบความเข้าใจและความสามารถของญาติในการให้การดูแลผู้ป่วยเมื่อกลับบ้าน หลังจากให้เขาร่วมโปรแกรมการดูแลผู้ป่วยแล้ว เช่น การเตรียมให้อาหารทางสายยาง การเช็ดตัว พลิกตัว เปลี่ยนเสื้อผ้า

หมวดที่ 4 การฟื้นฟูสุขภาพ

1. กระตุ้นให้ผู้ป่วยช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันให้มากที่สุด

ก. ช่วยเหลือตนเองในการรับประทานอาหาร

ข. กระตุ้นให้ผู้ป่วยโรคเส้นเลือดของสมองได้ช่วยตนเองในการล้างหน้า แปรงฟัน หวีผม โกนหนวด โดยไม่มีอันตราย

ค. กระตุ้นให้ผู้ป่วยหัดแปรงฟันเป็นประจำสม่ำเสมอ

ง. ยอมรับ สนับสนุน ในความพยายามและความสำเร็จของผู้ป่วย

จ. ใช้เวลาที่อยู่กับผู้ป่วยให้เป็นประโยชน์ในการสอนและฝึกกิจวัตรประจำวัน เพื่อช่วยในการฟื้นฟูสมรรถภาพให้มากที่สุด

2. ปรับกิจกรรมให้เข้ากับความสามารถของผู้ป่วยทั้งร่างกายและจิตใจ

ก. แนะแนวขั้นตอนเพื่อเตรียมผู้ป่วยสับสนให้พร้อมที่แพทย์จะมาตรวจโดยเริ่มจากเตือนผู้ป่วย ลุกนั่ง ล้างหน้า ล้างมือ แปรงฟัน หวีผม แต่งตัว เป็นต้น

ข. ให้เวลาแก่ผู้ป่วยเชื่องช้า ลังเล หรือเด็กเล็ก ได้ปฏิบัติกิจของตนเองด้วยตัวของตัวเองอย่างมั่นใจ

ค. เตรียมช่วยผู้ป่วยก่อนที่เขาจะไม่สามารถทำเพื่อตนเองได้

ง. ฝึกการฉีดอินซูลินให้ผู้ป่วยเบาหวาน

3. ปรับการพยาบาลให้เหมาะสมกับระดับและขีดความสามารถในการพัฒนาตนเองของผู้ป่วย

ก. ปล่อยให้เด็กได้ทำงานที่เขาสามารถและจัดเตรียมงานที่ท้าทายความสามารถ เพื่อให้เด็กได้เรียนจากการกระทำนั้น ๆ

ข. การแข่งขันให้เกิดการเรียนรู้แต่ต้องระวังความคับข้องใจและความรู้สึกไม่เพียงพอ

ค. สอนและทบทวนผู้ป่วยให้เกิดการเรียนรู้และสามารถปฏิบัติได้

ง. ช่วยผู้ป่วยให้ได้ ทบทวนปัญหาและตัดสินใจติดตามข้อแตกต่างจากที่เลือกครั้งแรก

จ. การบอกชี้ หรือให้ข้อมูลสำหรับผู้ป่วยบางราย บางระดับต้องใช้การสาธิต เช่น ใช้ตุ๊กตาประกอบการสอนเรื่องการผ่าตัดให้เด็กทราบ

4. <u>จัดกิจกรรมบำบัดที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ป่วยและสนองกับความต้องการและความสามารถ</u>

ก. ให้ผู้ป่วยเด็กอ่านนิทาน การ์ตูน ดูภาพหรืออ่านหนังสือให้ผู้ป่วยฟัง

ข. ให้ผู้ป่วยอัมพาตที่แขน ฝึกหัดกล้ามเนื้อโดยนวดดินน้ำมัน

ค. ให้ผู้ป่วยสูงอายุร่วมกิจกรรม เช่น เล่นไพ่ ดูโทรทัศน์ ทำการฝีมือ

ง. ฝึกการออกกำลังกายให้แก่ผู้ป่วยข้อยึด

5. <u>ยอมรับสภาพ และกระตุ้นผู้ป่วยที่เชื่องช้า และขาดทักษะในการปฏิบัติ</u>

ก. ชักชวนอย่างสุภาพให้ผู้ป่วยที่มีพฤติกรรมถอยหลังให้อาบน้ำ เข้าส้วมหรือแต่งตัว

ข. ให้เวลาแก่ผู้ป่วยพูดติดอ่างในการสนทนา

ค. กระตุ้นให้ผู้ป่วยเป็นโรคสมองทั้งเด็กและผู้ใหญ่ได้รับประทานอาหารหรือช่วยตนเองในการรับประทาน

ง. ให้เวลาแก่ผู้ป่วยจับหืดในขณะเคลื่อนย้าย หรือสนทนา

6. <u>เป้าหมายการพยาบาลจะต้องถูกสร้างขึ้นเพื่อให้สนองและเป็นไปตามแผนการรักษา</u>

ก. กระตุ้นผู้ป่วยที่เป็นโรคไขข้อได้ออกกำลังข้อมือ

ข. ช่วยมารดาในการฝึกให้นมบุตรด้วยตนเอง เช่น เช็ดหัวนม จัดท่า

ค. เก็บถาดอาหารทันทีเมื่อเด็กรับประทานเสร็จ เพื่อไม่ให้เด็กเล่น

ง. ฝึกการขับถ่ายให้แก่ผู้ป่วยอัมพาตและคาสายสวนปัสสาวะ

จ. กระตุ้นให้ผู้ป่วยที่ ซีด อ่อนเพลีย มีแผล ได้รับประทานอาหารมีโปรตีนสูงให้มากพอ ซึ่งต้องไม่ขัดกับโรคที่เป็นอยู่

ฉ. หัดให้ผู้ป่วยโรคทางเดินอาหารรับประทานอาหารทีละน้อยแต่บ่อยครั้ง

ช. สอนและฝึกให้ผู้ป่วยปฏิบัติตนเพื่อช่วยเหลือตนเองได้ตามความสามารถและความจำกัดของโรค เช่น หัดให้ผู้ป่วยอัมพาตใส่เสื้อ ใช้มือซ้ายแทนเมื่อเป็นอัมพาตข้างขวา เป็นต้น

7. <u>วางแผนการพยาบาลให้สนองต่อการให้กายภาพบำบัด</u>

ก. ประมาณค่าความต้องการด้านการฟื้นฟูของผู้ป่วยว่ามีมากน้อยเพียงใด

ข. ป้องกันความพิการ ความปลอดภัยให้แก่ผู้ป่วย

ค. กำหนดเวลา ปัญหาในการให้การฟื้นฟูสภาพผู้ป่วย

ง. ติดตามผลการฟื้นฟูสุขภาพและบันทึกรายงาน

จ. กำหนดกิจกรรมผู้ป่วยในตึกเพื่อให้การฝึกกายภาพบำบัดต่อเนื่องและได้ผลมากที่สุด เช่น หัดให้ผู้ป่วยเดินในตึกทุกเช้า

8. <u>ร่วมกิจกรรมกายภาพบำบัดให้ต่อเนื่องและมีผลต่อผู้ป่วยโดยเร็ว</u>

ก. เตรียมผู้ป่วยให้พร้อมก่อนส่งแผนกกายภาพบำบัด

ข. ร่วมในการฝึกกิจกรรม การนวด การออกกำลังของผู้ป่วยที่จะนำมาทำให้ต่อเนื่อง เมื่อผู้ป่วยไม่ได้ไปแผนกกายภาพบำบัด

ค. บันทึก รายงานการสังเกตการพยาบาลของสภาพผู้ป่วย ความก้าวหน้า ความต้องการและการแสดงถึงความต้องการการพยาบาลของผู้ป่วย

ง. ประเมินผลความสามารถของผู้ป่วยจากการให้กายภาพบำบัด

จ. วางแผนจำหน่ายและโอนผู้ป่วยเพื่อให้ได้รับการพยาบาลที่ต่อเนื่อง

ฉ. เตรียมการสอนและฝึกการออกกำลังเพื่อการฟื้นฟูให้แก่ผู้ป่วยและญาติ

หมวดที่ 5 การร่วมมือปฏิบัติ

1. <u>มีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล</u>

ก. รายงานข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาทางร่างกาย จิตใจ และอาการของผู้ป่วยที่เป็นประโยชน์และเหมาะสม

ข. ให้ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวการรักษาโดยแสดงออกถึงการใช้ข้อเท็จจริง ความรู้ การตัดสินและการประมาณค่าอย่างมีเหตุผล

ค. ซักถามแพทย์เกี่ยวกับการดำเนินแผนการพยาบาลให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสม

2. <u>มีส่วนร่วมในการวางแผนการรักษาพยาบาล</u>

ก. รวบรวม และรายงานข้อมูลเกี่ยวกับผู้ป่วย ความรู้สึก ปฏิกริยา ความชอบและไม่ชอบของผู้ป่วยที่จะเป็นประโยชน์ต่อแผนการรักษา

ข. แนะนำวิธีปฏิบัติรักษาที่จะทำให้การรักษาพยาบาลมีประสิทธิภาพและให้ประโยชน์แก่ผู้ป่วยเต็มที่

ค. รายงานความก้าวหน้าของผู้ป่วยหลังจากได้รับการรักษา การฟื้นฟูกายภาพบำบัด และแจ้งผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ

ง. จำแนกและแจ้งความปกติ และอปกติที่จะมีประโยชน์ต่อการรักษา

3. <u>เป็นสื่อนำการบำบัดรักษาของแพทย์ไปสู่ผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพ</u>

ก. ให้การปฏิบัติรักษา หรือให้ยาทันทีหรือโดยเร็วที่สุดตามเวลาที่แพทย์กำหนด

ข. จูงใจให้ผู้ป่วยยอมรับและร่วมมือในการรักษาพยาบาล

ค. รับผิดชอบให้การพยาบาลต่อเนื่องโดยการส่งเวรต่อและชี้แจงให้เข้าใจถึงแผนการรักษา

ง. ปรับวิธีบำบัดรักษาให้เหมาะสมกับความทนทางด้านจิตใจและร่างกายของผู้ป่วย โดยให้เป็นไปตามแผนการรักษา เช่น การเปลี่ยนแขนให้น้ำเกลือ

จ. สังเกต บันทึก และรายงานอาการสำคัญของผู้ป่วย เช่น ช็อค ตกเลือด หายใจขัด เพื่อเตรียมการบำบัดรักษาได้ทันท่วงที

ฉ. ประเมินความต้องการ วินิจฉัยการพยาบาลที่จะนำไปสู่การจัดการรักษาพยาบาลที่เหมาะสม

4. <u>ทำการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสัมพันธ์อันดีกับวิชาชีพอื่นในโรงพยาบาลที่จะทำประโยชน์ให้แก่ผู้ป่วย</u>

ก. ปรึกษานักกายภาพบำบัดเพื่อขอข้อแนะนำที่จะให้ความร่วมมือทางการพยาบาลที่เพิ่มขึ้น

ข. ปรึกษา และเรียกพบสังคมกร เมื่อมีผู้ป่วยที่ต้องได้รับความช่วยเหลือ เช่น ยากจน ไม่มีที่อยู่อาศัยออกจากโรงพยาบาล

ค. จัดเตรียมผู้ป่วยให้พร้อมถูกต้องและเก็บแล็บตามวิธีการของฝ่ายห้องปฏิบัติการ เช่น การส่งผู้ป่วยไปเจาะเลือด ตรวจทางเดินอาหารส่วนบน เป็นต้น

ง. รายงานแพทย์ให้ถูกต้องตรงกับกรณีซึ่งจะทำโดยการพูด การเขียนบันทึกในแผ่นป้าย การโทรศัพท์ เป็นต้น

จ. ปรึกษานักอาชีวบำบัด เมื่อมีผู้ป่วยที่ได้รับอันตรายที่มีอย่างรุนแรง

ฉ. ให้ความร่วมมือกับจิตแพทย์ในการอภิปรายปัญหาผู้ป่วยฝ่ายกายของตนที่ได้รับมอบหมาย

ช. ประสานการพยาบาลให้ต่อเนื่องและสอดคล้องกับแผนการบำบัดของทุกฝ่าย

5. <u>ใช้ระบบการโอนผู้ป่วยระหว่างแผนกในโรงพยาบาลและหน่วยงานอื่นให้เป็นประโยชน์และสนองความต้องการของผู้ป่วย</u>

ก. ปรึกษานักสังคมสงเคราะห์เพื่อออกเยี่ยมบ้านในผู้ป่วยมีปัญหาเศรษฐกิจ

ข. แจ้งให้หน่วยงานที่รับโอนผู้ป่วยได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้ป่วยให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นได้ เช่น เวลา อาการ การรักษาขณะอยู่โรงพยาบาล

ค. แจ้งแผนกพยาบาลสาธารณสุขพร้อมทั้งชี้แจงปัญหาทางร่างกาย และจิตใจให้ทราบ เพื่อนำไปประกอบการวางแผนเยี่ยมบ้าน

6. ให้การพยาบาล บันทึกอาการแสดงและ/หรือรายงานได้ตรงกับสภาพที่แท้จริงของผู้ป่วยอย่างถูกต้อง

ก. ไม่ทอดทิ้งให้มารดาที่มีบุตรตายหลังคลอดให้อยู่คนเดียวโดยไม่จำเป็น พยาบาลสนทนาและพูดคุยกับผู้ป่วย

ข. ส่งเสริมให้เด็กวัยรุ่นที่มีสิวขึ้นเต็มหน้าเข้ากับกลุ่มเพื่อนได้อย่างมีความสุข

ค. รับฟังผู้ป่วยที่กำลังจะตายได้พร่ำบ่นถึงความหวาดกลัวด้วยความสุขุมคัมภีรภาพ

ง. อภิปรายถึงการแก้ปัญหาที่จะเปลี่ยนความรู้สึกส่วนตัวของผู้ป่วยให้เป็นไปในทางที่ดี เช่น ผู้ป่วยอัมพาต ผู้ป่วยถูกตัดอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง เป็นต้น

จ. ให้การพยาบาลผู้ป่วยที่มีอาการเฉียบพลันรุนแรงก่อนผู้ป่วยที่รุนแรงน้อยกว่า

ฉ. ลดอาการก้าวร้าวของผู้ป่วยด้วยการใช้กิจกรรมบำบัดที่เหมาะสม

ช. จัดอาหารพื้นเมืองให้แก่ผู้ป่วยอิสาน หรืออาหารอิสลามให้แก่ผู้ป่วย โดยไม่ขัดต่อโรค

7. เปลี่ยนแปลงการพยาบาลและแผนการพยาบาลตามผลการประเมินการพยาบาล

ก. ใช้ที่นอนหรือผ้ารองนิ่ม ๆ กับผู้ป่วยที่กำลังจะเริ่มมีแผลกดทับแทนที่นอนฟูกธรรมดา

ข. รับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ป่วยและญาติในการแก้ไขปัญหาการพยาบาลร่วมกันเพื่อให้ดีขึ้น

ค. ให้การออกกำลังกายแก่ผู้ป่วยโดยสม่ำเสมอ เมื่อคาดว่าจะมีการหดรั้งเกิดขึ้นเพื่อป้องกันความพิการ

ง. ส่งผู้ป่วยต่อเพื่อให้มีการเยี่ยมบ้านเมื่อเห็นว่าผู้ป่วยตัดขา มีความหวาดกลัวต่อการกลับไปอยู่บ้าน เพราะเขามีความรู้สึกว่าตัวขึ้นอยู่กับพยาบาล

8. <u>รับผิดชอบต่อการทำบันทึกรายงานในการปฏิบัติทางการพยาบาล</u>

ก. เขียนบันทึกรายงานด้วยการตรวจสอบสภาพความจริงของพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยา

ข. รายงานสภาพการณ์ทันทีเมื่อมีปัญหา

ค. มอบหมายงานและทำงานให้สำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนเป็นลำดับก่อนหลังและรับผิดชอบเต็มที่

ง. เขียนรายงานโดยสม่ำเสมอทุกวันทุกเวรด้วยข้อมูลที่แสดงถึงความก้าวหน้าทางอาการของผู้ป่วย

จ. เล่าถึงพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ป่วยที่ผิดจากที่เป็นอยู่ให้แก่แพทย์ทราบ แล้วลงบันทึกไว้

ฉ. บันทึกช่วงระยะเวลาที่ผู้ป่วยเริ่มมีอาการผิดปกติ เช่น กระสับกระส่าย อาเจียน แยกตัว

ช. ทำบันทึกตามแผนการรักษา เช่น บันทึกการให้ยา บันทึกจำนวนน้ำที่ให้ทางเส้นโลหิต เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาวรัชนี อยู่ศิริ เกิดเมื่อวันที่ 3 มกราคม พุทธศักราช 2491 ที่จังหวัดนครราชสีมา สำเร็จการศึกษาครุศาสตร์บัณฑิต (พยาบาล) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2518 ปัจจุบันเป็นอาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย